

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravišтво: Knaflcova ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Dunajske spletke

Francija je gojila napram stari Avstro-Ogrski posebne simpatije, zato ni bila med vojno nič posebno navdušena za našt, ki je predvideval razkosanje habsburške monarhije in ustanovitev takozvanih nasledstvenih držav. Veliko truda je bilo potreba, da se je končno posrečilo prepričati francoske državniške in diplomate, da je razpad stare Avstrije predpogoj za mir v Evropi. Senzermanski mir je na razvalinah stare Avstro-Ogrske ustvaril Češkoslovaško, Madžarsko in Avstrijsko republiko, preostale niene dele pa združil s Poljsko, Rumunijo, Srbijo in Italijo. Povoljna Francija je sklenila zvezo s Poljsko in stopila v tesne prijateljske odnose tudi s Češkoslovaško in Jugoslavijo, ni pa mogla popolnoma zatreči svojih starih simpatij do Avstrije in do Dunaja. Zato je bila od vsega začetka lahko pristopna dunajskim spletkam, katerih cilj je tudi ob novem stanju stvari zagotoviti Dunaju isti prevladujoči gospodarski vpliv v Srednji Evropi, ki ga je imel pred vojno.

Na Dunaju je nastal načrt o ustanovitvi podonavske federacije, ki ne pomenja ničesar drugega, kakor obnove stare avstro-ogrške države pod drugo firmo. Da bi se za ta načrt lažje pridobila Francija, so Avstrijci v svoji premetnosti organizirali pokret za združenje Avstrije z Nemčijo, o katerem so vedeli, da spravi francoske diplomate popolnoma iz ravnotežja.

In niso se vračunali. Strah pred ujedinitvenjem Avstrije in Nemčije, to je strah pred Veliko Nemčijo, je prešel Francozom tako v meso in kri, da so z radostjo posegli po njihovem prepričanju po manjšem zlu — po donavski federaciji.

Podonavska federacija bi naj bila obojestrano sredstvo, ki edino lahko za večne čase onemogoči težnjo Avstrije, da bi se združila z Nemčijo. Pri tem se Francozje ne zavedajo, da so jim to idejo pretkano sugerirali Avstrijci, da bi tako s francosko pomočjo zopet lepo splavali na površje in si priborili v Srednji Evropi približno isto pozicijo, ki so jo zavzemali takrat, ko je še obstajala habsburška monarhija. Takoj po prevratu so razni francoski listi, na čelu jim »Excelsior«, jeli forsirati to idejo.

Tudi razni ugledni državniški so jo previdno in strahovito propagirali. Celo o Briandovi govore, da mu je baše načrt o podonavski federaciji prav simpatičen in da je že opetovano skušal sondirati teren glede tega načrta pri činiteljih, ki prihajajo pri tem vprašanju v poštev.

Energična odklonitev tega projekta pri vseh onih nasledstvenih državah, s katerimi se nahaja Francija v intimnih prijateljskih stikih, je Francoze nekoliko ohladila v njihovem navdušenju za idejo podonavske federacije, ni jih pa popolnoma iztreznila. Vedno in vedno se vračajo na to idejo in skušajo dognati, kako se ni končno vendarle spremenilo, razko odklonilno stališče slovanskih nasledstvenih držav napram temu projektu. — Kadarkoli se to vprašanje znova nareže, vselej so dali pobudo za to francoski listi ali poedin francoski politiki. Zdi se že, kakor da bi postal načrt podonavske federacije že nekaka fiksna ideja velikega dela francoske javnosti. In vendar so vsi naporji zaman. Avstro-Ogrska je bila 1. 1918, definitivno pokopana in danes je ni več moči, ki bi mogla mrtvega v ti ali oni obliki zopet poklicati v življenje. To bodo morali končno uvideti tudi — Francozje.

Zato bi bilo umestno, da bi Češkoslovaška, Jugoslavija in Poljska, ki se nahajajo s Francijo v najintimnejših zvezah, vendarle enkrat svoji veliki prijateljici točno in precizno označile svote načelno in neomajno stališče glede avstrijskega problema in nai se ta problem pojavlja v tej ali oni obliki ter ji enkrat za vselej izjavile, da izključujejo načeloma vsak aranžma ki bi pod to ali ono krinko skušal v Srednji Evropi uvajati stanje, ki je bilo pred letom 1918.

Zongiranje z idejo podonavske federacije mora prenehati, to je stališče, ki ga morajo energično zavzeti vse slovanske nasledstvene države.

Tega stališča na ne smejo omajati niti vesti, baše francoskega, v resnici pa dunajskega izvora, da se vrše pogajanja med Francijo, Italijo in — Avstrijo glede sklenitve posebnega garancijskega pakta, ki bi naj jamčil za varnost avstrijskih meja!

MIN. PRED. PAŠIČ OBOLEL.

— Beograd, 17. junija. Razširjajo se vesti, da je pozvan k min. preds. Pašiču zdravnik specialista iz Pariza. Vest še ni potrjena.

Slovensko ženstvo in srbsko dedno pravo

Srbski državljanski zakon se ne razširi na vso državo!

— Beograd, 17. junija. (Izv. ob 12.) Kakor so javili iz Ljubljane, je pričelo ženstvo v Sloveniji akcijo proti razširjenju srbskega dednega prava na vso državo in obenem sklicalo protestni shod proti temu. Med ženstvom v Sloveniji je nastalo baše precejšnje razburjenje, ker se srbski državljanski zakon razlikuje od državlanskega zakona, veljavnega v Sloveniji, in to zlasti glede dednega prava žene. Vaš dopisnik je imel danes priliko, da se je informiral glede vprašanja razširjenja srbskega državlanskega zakona na najmerodajnejšem mestu. Dobil je točno in precizno obvestilo, da o kakem razširjenju srbskega državlanskega zakona na vso državo ni bilo nikdar govora in

se sploh ne pripravlja od strani mero-dajnih in odgovornih faktorjev noben sličn načrt.

Vprašanje izenačenja državlanskega zakona za vso državo je bilo izročeno v proučevanje že pred dvema letoma posebni komisiji znanstvenikov in strokovnjakov-pravnikov, ki do danes še niso predložili nikakega definitivnega načrta pravosodnemu ministru, ki zahteva to vprašanje predvsem mnogo resnega strokovnega in podrobnega proučevanja. Akcija, ki se je pričela v Ljubljani, temelji sigurno na nesporazumu o odnosu na povsem napačnih informacijah. Poizvedbe o izvoru teh napačnih informacij so v teku.

Narodna skupščina

Kratka seja zakonodajnega odbora. — Invalidski zakon. — Verifikacijski odbor.

— Beograd, 17. junija. (Izv. ob 12.) Danes so posamni parlamentarni odbori nadaljevali svoje zakonodajno delo. V parlamentarni situaciji nikakega važnejšega dogodka. Ministrijski predsednik je tudi danes ostal v svoji vili v Topčiderju ter je sprejel nekatere ministre. Posvetoval se je tudi s predsednikom verifikacijskega odbora dr. Ninko Perićem glede sklicanja tega odbora v svrhu rešitve verifikacije anketiranih radičevskih mandatov.

Danes ob 10. dopoldne je bila plenarna seja zakonodajnega odbora. Prisoten je bil namestnik prvoosebnega ministra minister dr. Gregor Žerjav. Po odobrenju zadnjega zapisnika je predsednik Ljuba Jovanović sporočil, da je med člani razdeljeno 1. tiskano poročilo sekcije glede zakona o državnih pravnih in 2. tiskano poročilo o tiskovnem zakonu. Ostale sekcije zakonodajnega odbora so deloma že dokončale razpravo in se nahajajo poročila v tisku.

Pomčevalec večine sam. dem. dr. Gliša Tadić je nato prečital poročilo k zakonu o državnih pravnih. Sledil je kratek odmor, da so se člani odbora

pomenili o načinu nadaljevanja razprave glede tega zakona. Seja je trajala samo do 11.30 in prihodnja seja se sklče pismenim putem. Na dnevnem redu prihodnje seje zakonodajnega odbora: razprava o državnih pravnih.

Sekcija, ki razpravlja o organizaciji sodišč je danes sestavila definitivno poročilo. Tudi bistveni sodnijski zakon je popolnoma končan.

Za danes popoldne je določena seja odbora, ki razpravlja o invalidskem zakonu. Odbor jutri konča razpravo. Mogoče je, da zakon pride že v petek na dnevni red narodne skupščine.

Finančni minister je predložil invalidskemu odboru daljši ekspozé o finančnem efektu invalidskega zakona. — Celokupni izdatki so proračunani na 404.996.000 Din.

Za jutri popoldne je sklicana tudi tretja sekcija finančnega odbora. — Budžetske dvanajstine so v glavnem izdelane, finančni minister predloži te dvanajstine ministarskemu svetu na prihodnji seji v odobrenje, na kar se odkaže v razpravo narodni skupščini.

Seja verifikacijskega odbora še ni sklicana.

Boljševiški nemiri na Kitajskem

Amerika primorana na intervencijo. — Anglija in Japonska opominjata Kitajsko. — Napadi na diplomatski okraj v Peking. — Japonska mobilizira.

— London, 16. junija. (Izv.) Iz Washingtona javljajo: Resni nemiri na Kitajskem so edini dogodek v svetovni politiki, ki absorbira vsjo pozornost ameriške vlade. Noben mednarodni problem poleg plačila vojnih dolgov od strani evropskih držav ne vzbuja v ameriški javnosti tako intenzivnega zanimanja, kakor ravno nemiri na Kitajskem. Amerika je prisiljena ukretniti gotove varnostne odredbe v obrambo svojega prestiža v Aziji. Ameriška javnost je zlasti razburjena, ker so prišle vesti, da so izgnaniki streljali tudi na ameriške vojake.

— Pariz, 16. junija. (Izv.) Razmah izredov je dal povod, da so velesile znatno ojačile straže v diplomatski četrti. Razširjene so tudi vesti, da so nekateri Kitajci nahujskani, da vderejo in napadejo diplomatska poslopja. Vsi dohodki v diplomatsko četrt so že dva dni zavarovani z bodočimi zicami. Postavljene so tudi strojnice. Diplomati imajo permanentne sestanke. Do

slej vlada v Peking se razmeroma mir. Po poročilih iz Londona sta Anglija in Japonska resno posvarili kitajsko vlado in zahtevali od nje, da uduši izgrede. Za slučaj, da bi izgrede dobili značaj znanega boksarskega ustanka, so velesile odločene odposlati zelo močne vojaške oddelke. Kljub vsem svarilom narašča sovražno razpoloženje proti tujcem.

— London, 17. junija. (Izv.) Javljajo iz Pekinga: Pri boljših v Kantonu je bilo več Japoncev ustrelenih. Japonska vlada je o tem dogodku takoj obvestila vse zainteresirane velesile. Če Kitajska vlada ne da zahtevanega zadostjenja, bo Japonska primorana zasedeti gotovo kitajsko ozemlje. Japonska vlada je ukrenila vse za mobilizacijo 6 letnikov.

Generalna stavka je na Kitajskem trajala celih 24 ur. Do nekd se je podaljšala, Položaj tujcev v Shanghai je kritičen.

Avstrijski Nemci za Hindenburga

— Dunaj, 17. junija. (Izv.) Zadnje dneve so se odigrali zanimivi politični dogodki, ki so ostali v širši javnosti neopaženi in jih tudi nekateri za razvoj dogodkov v Avstriji zainteresirani krogi niso primerno ocenili. Stari konservativci so se naprimer udeleževali nedeljskih procesij s črnožoltimi zastavami in so prepevali pesem: »Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja Avstrijo.« Konservativna ljudska stranka je priredila tudi sestanke, na katerih so bile predlagane resolucije, ki so kratko nazglašale: »Cilj našega stremjenja je ujedinitenje vseh Nemcev!« Iz previdnosti so kon-servativci to resolucijo pozneje preklkali. — Najznačilnejši pa je bil kongres Vsenemške zveze, ki je trajal štiri dni. Kongres je bil pri zaprtih vratih ter je

sprejel zelo obširno resolucijo izrazito političnega značaja. Ta resolucija odklanja garancijsko pogodbo, ki jo je ponudila nemška vlada vladam Velike antante. Berlinska vlada je s svojo ponudbo o garancijski pogodbi samo iz-zvala nove in neizpolnjive zahteve Francozov, Čelohv, Poljakov in Italijanov. Garancijski pakt je kvaren interesom podjarmljenih Nemcev. Kongres obsoja garancijski pakt tudi zato, ker ogroža gibanje za priključitev Avstrije k Nemčiji, katero gibanje si širi z elementarno silo. Kongres Vsenemške zveze odločno zahteva, da se Avstrija pripoji Nemčiji ter izraža trdno prepričanje, da ne more te pravice nemškega naroda nikdo uničiti.

Kongres je nato z velikim odobravanjem in soglasno odposlal udanostno izjavo predsedniku nemške republike Hindenburgu. Vsenemška zveza je prisegla Hindenburgu neomajno zvestost.

Klerikalne intrige in laži

— Beograd, 17. junija. (Izv. ob 12.) Ljubljanski »Slovenec« in ž njim nekateri klerikalne intrige podpirajoči beogradski listi so priobčili lažljivo vest glede stališča ministra za šume in rudnike dr. Gregor Žerjava v vprašanju izplačila nagrad katehetom v Sloveniji. »Slovenec« je poročal, da se minister dr. Žerjav zoperstavlja izplačilu teh nagrad. Vsa zadeva je v bistvu take: Včeraj je posl. dr. Hohnjec v prisotnosti ministra dr. Žerjava prošil fin. ministra, da odredi izplačilo nagrade veroučiteljem v Sloveniji. Fin. minister je posl. dr. Hohnjecu izjavil, da zadevo prouči. V razgovoru po intervenciji je dr. Žerjav izjavil dr. Hohnjecu: »Bilo bi dobro, če bi vi katehetom rekli, naj ne govorijo, da ni treba priznavati državne šolske oblasti, nego samo cerkvene oblasti.« Posl. dr. Hohnjec je nato ministru izjavil, da ni v njegovem voljnem krožju nobenega takega kateheta, morda so taki na Kranjskem. To je bila bistvena izjava, ki jo sedaj zlorabljajo demagoški klerikalci, da hujskajo veroučitelje v Sloveniji proti Beogradu. Naravno je in pravilno, da minister dr. Žerjav ni nasprotnik izplačilu nagrade slovenski mveroučiteljem.

Finančna politika Narodne banke

— Beograd, 17. junija. (Izv.) Uprava Narodne banke danes v listih objavlja uradno izjavo glede državi dovoljenih kreditov. Izjava pred vsem konstatira: Z ozirom na upo, ki se že nekaj časa širiro in vestno vzdržujejo v finančnih in borznih krogih, se smatra uprava Narodne banke za primorano, da najodločneje dementira vse glasove o poskusih finančnega ministra, da dobi od Narodne banke nove kredite v kritje državnih potrebščin. Odnosaji med Narodno banko in državo so urejeni z zakonom o Narodni banki. Zadolževanje finančnega ministra pri Narodni banki se torej vrši strogo v mejah zakona. — Od nobene strani ni bil storjen kakršnokoli si bodi poskus, da bi se ti odkršanji v čemerkoli spremenili. Narodna banka v polnem soglasju z merodajnimi državnimi faktorji vedno stoji na stališču, ki je našlo izraza v letošnjih poročilih in ki je dobilo popolno zaupanje vseh njenih delničarjev. To stališče je, da je prvi in najbistvenejši pogoj za ureditev našega gospodarskega stanja ustavev vsakega nadaljnjega zadolževanja države na račun novčne cirkulacije. Te svoje politike napram državi Narodna banka ne misli in niti ne more omenjati brez spremembe gorj omenjenega zakona. Narodna banka je dalje prepričana, da se ne želj od strani pristojnih državnih organov niti sprememba politike, niti sprememba zakona.

Garancijski pakt

— Pariz, 17. junija. (Izv.) Zunanji minister Briand stavlja za sprejem nemške note glede garancijskega pogodbe te-le pogoje: 1. Ni smatrati za napad proti demilitarizirani coni v slučaju, če Francija izjavi na njo kak pritisk ob priliki kršitve pogodb po Nemčiji. 2. Ne pomenja nikake kršitve pogodbe o demilitarizirani coni, če ukrene Francija proti Nemčiji represalije za slučaj, da bi Nemčija poskusila spremeniti sedaj obstoječe meje.

Iz nadalje vsebine govora je tudi sklepali, da je priključitev Avstrije Nemčiji prepovedana in nedopustna. — Briand končno zahteva, da Nemčija vstopi v Društvo narodov.

— Pariz, 17. junija. (Izv.) Zunanji minister Briand stavlja za sprejem nemške note glede garancijske pogodbe te-le pogoje: 1. Ni smatrati za napad proti demilitarizirani coni v slučaju, če Francija izjavi na njo kak pritisk ob priliki kršitve pogodb po Nemčiji. 2. Ne pomenja nikake kršitve pogodbe o demilitarizirani coni, če ukrene Francija proti Nemčiji represalije, za slučaj, da bi Nemčija poskusila spremeniti sedaj obstoječe meje.

Iz nadalje vsebine odgovora je tudi sklepali, da je priključitev Avstrije Nemčiji prepovedana in nedopustna. Briand končno zahteva, da Nemčija vstopi v Društvo narodov.

Iz Berlina javljajo: Včeraj opoldne je francoski poslanik izročil državnemu zunanjemu ministru odgovor Francije na nemško spomenico glede garancijskega pakta. Odgovor točno precizira stališče Francije in njenih zaveznikov. Spomenica in odgovor bodeta v četrtek vsebinsko objavljeni.

MEIN KAVA

mešovina za poznavalce

109 L.

NOVA VLADA NA GRŠKEM

— Beograd, 17. junija. (Izv.) Včera je prispela kratka vest, da je Mihalopopulos sestavil novo vlado: v kateri so zastopani po večini vsi člani stare vlade, razun Papandrea za poljedelstvo in Karapaniotisa za narodno gospodarstvo. Nova vlada v zbornici ni podala nikake deklaracije, marveč samo zahtevala zaupnico. Parlament je snoči izreklo vladi zaupnico s 146 proti 81 glasovom. Program nove vlade je v bistvu stari, glavna naloga je, reorganizirati vojsko. Generaliteta je izjavila, da se ne vmešava v politiko. Listi zelo obširno razpravljajo o slovanskih manjšinah na Grškem. Zadevni sklep društva narodov smatrajo, da bo vplival na sporazum med zainteresiranimi državami na Balkanu.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Smrekovi hlodi od 25 cm prem. naprej fco. nakladalna postaja: denar 250; deske 20 in 25 mm, III. vrsta, fco. maja: denar 480; trami 5/7 11 m, 6/7 11 in 12 m kompletacija 3/3, 3/4, 4 m, 4/4, 4/5 od 5 m naprej, fco. maja: denar 475; bukovo oglie Ia, eksp. blago, fco. maja: denar 94.50, blago 94.50, zaključki 94.50; čreslo, suho, v ovojih, letošnje fco. naklad. postaja, 5 vag. denar 35, blago 35, zaključki 35.

ZITNI TRG

Pešnica Hardwinter, par. Postojna, trans: blago 465; pšenica Rosafé, par. Postojna, trans: blago 460; pšenica, avstralska, par. Postojna, trans: blago 450; otrobi, pšenični juta vreče, fco. Ljubljana: denar 200; ječmen, orig., srbski, 60 kg, fco. Ljubljana: blago 325; fižol, ribičan, orig., fco. Ljubljana: denar 260; fižol, koks, orig., fco. Ljubljana: denar 260.

EFEKTI

2½% drž. renta za vojno škodo: denar 200; 7% inv. posoj. iz leta 1921: denar 61.50, blago 62.50; Celjska posojilnica d. d.: denar 201, blago 201, zaključek 201, Ljubljanska kreditna banka: denar 225, blago 265, Merkantilna banka: denar 100, blago 104, Prva hrvatska štedionica: denar 800, blago 805; Slavenska banka — Kreditni zavod: denar 175, blago 185, Strojne tovarne in livarne: blago 135; Trboveljska premogokopna družba: denar 335, blago 345; Zdr. papirnice: denar 100, blago 112; Stavbena družba d. d. Ljubljana: denar 265, blago 280; 4½% zast. l. kr. drž. banke: denar 20, 4½% kom. zad. drž. banke: denar 20.

Zagrebska borza.

Dne 17. junija. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 11.01—11.11, Praga 167.80—170.80, Pariz 272.50—277.50, Newyork 56.48—57.28, London 275.90—278.90, Trst 217.40—220.40, Berlin 13.45—13.60, Dunaj 0.0795—0.0807, Valute: dolar 55.70—56.50.

EFEKTI:

7% invest. posoj. 1921 62.50, 2½% drž. renta za ratnu štetu 204.50, Ljubljanska kreditna 250, Centralna banka 5—6, Hrv. eskomptna banka 103—104, Kreditna banka, Zgb. 105—107, Hipotekarna banka 56—56.50, Jugobanka 100—101, Praštediona 800—805, Slavenska banka 69—70, Eksploatacija 32—34, Drava d. d. Osijek 165, Sečerana, Osijek 520—530, Isis d. d. 60—62.50, NI hag 38—42, Gutman 350, Slavski 155, Slavonija 39—40, Trboveljska 350, Union, paromlin 420, Vevče 105—110.

Inozemske borze.

— Curih, 17. junija. Borza: Beograd 9.05, Pariz 24.675, London 25.035, Newyork 515, Milan 19.75, Praga 15.25, Dunaj 0.007275.

— Trst, 17. junija. (Sprejeto ob 10.) Beograd 46—46.40, Pariz 125—125.25, London 127.70—128.10, Newyork 26.23—26.33, Curih 509—512, Praga 77.50—78, Dunaj 0.0368—0.0378.

Organizacija Srednje Evrope

Prof. Eisenmann, naslednik znanega historika Ernesta Demisa za srednjeevropsko zgodovino na pariški Sorboni, velja za enega najboljših poznavalcev stare Avstro-Ogrske. On je bil opetovano pozvan k posvetovanju o novi ureditvi razmer v Srednji Evropi s strani francoske vlade. Bil je tudi član misije generala Pelléja, ki je v Pragi uredil odnose mlade češkoslovaške republike do Francije. Znan je dalje po svojih številnih razpravah zgodovinskega in političnega značaja. Prof. Eisenmann obvladuje nemški, madžarski in češki jezik, kar mu je omogočilo vpogled brez presodkov v dejanske razmere ob Donavi. V povzroču s sodelovanjem uglednega švicarskega lista »Neue Zürcher Zeitung« je ta odlični francoski mož glede problema racionalne organizacije Srednje Evrope izjavil v glavnem nastopno:

Srednja Evropa tvori trikot Bremen — Gdansk — Trst, kateri se deli v dve coni: v etnično kompaktno cono nemške nižine in dunavsko ozemlje, karakterizirano po številnosti narodov. Pri obnovi po letu 1918. v tem delu Evrope je nedostajal diplomatom Antante jasen vpogled v prave potrebe srednjeevropskega ljudskega kompleksa. Le posamni historiki in državni filozofi, kakor prof. Denis, prof. Masaryk in njegov učenec Beneš so gojili idejo, da se mora poskusiti na vzhodu enaka politika kakor jo je zasledoval Richelieu v XVIII. stoletju na zapadu, namreč razvrstitve malih držav, ki bi bile v prijateljskem razmerju s Francijo.

Problem tiči danes v tem, da bi se dosegel sporazum med naravno voljo neodvisnosti in nacionalno zavestjo na eni strani in na drugi med gospodarskimi potrebami, ki zahtevajo razširjenje teritorija v ekonomskem pogledu. Kot nov otežujoč element nastopa okolnost, da ne more pod vlado demokratičnih principov nobena sila ali avtoriteta od zunaj vsiliti prizadetim narodom sistema spojitve. Neobhodno potrebno je, da čutili sami nujnost združevanja in da imajo tudi voljo za to, da je se mora prepustiti njim samim oblika za sožitje. Vselesile bi jim mogle k večjemu pokazati zanimanje, da bi videli, da je vse evropsko državno življenje zainteresirano na upostavitvi uspešnih in trdnih odnosov med nasledstvenimi državami.

Med posamnimi problemi sta posebno pereča dva: stališče Avstrije zaradi kampanje za priključitev k Nemčiji in stališče Madžarske zaradi njene notranjepolitične strukture, ki je povsem različna od držav v njeni bližini. Glavni argument proti priključitvi Avstrije k Nemčiji je po mnenju prof. Eisenmanna ta, da bi bila s to priključitvijo zaprt vsaka možnost politično - gospodarskega ravnotežja v Srednji Evropi. — Vitalna zveza Češkoslovaške z Jadranom bi tekla po teritoriju, ki bi postal nemški, istočasno bi se Nemčija pomaknila na madžarsko mejo, kar bi otvorilo nemški propagandi drugo akcijsko središče in bi Madžarsko odtrgilo njenim sosedom. Direktno in indirektno bi držala Nemčija vso Srednjo Evropo po svoji duševni odvisnosti. Na vseh mejah bi se čutil pritisk politično centralizirane homogene mase 70 milijonov Nemcev.

Vzroki za današnje manjkajočo organizacijo podonavskih narodov tičijo, po Eisenmannovem mnenju, v nekatereh konstitutivnih napakah, zlasti v Avstriji, kjer otežkočajo državno in gospodarsko dvigovanje difference posamnih pokrajin z Dunajem, dalje so vzroki tudi v nekaki malenkostni prepirljivosti, ki se drži nasledstvenih držav še iz starega državnega zborna. Čehi poslušajo premalo nasvete svojih dalekovidnih voditeljev, Poljaki se ponašajo s svojo zgodovino, Kar se tiče Jugoslavije, se je njena samostojnost napram prejšnjim ruskim vplivom močno pomnožila. Danes je to živa z nacionalno tradicijo prežeta državnost, kjer pa polagoma napreduje asimilacija njenih različnih elementov.

O panslavistični nevarnosti misli Eisenmann, da je šlo pred 1914. bolj za teorijo nego za realnost. Danes ni nikakega predpogoja več za panslavizem (?). Rusija je vržena vsled boljševizma v Azijo, Jugoslavija si je priborila močno lastno nacionalno zavest, Poljska pa bi neukrotljiva in nedostopna asimilaciji, nikdar ne prenesla ruskega vpliva, razen potem nasilja in podjarmljenja. Vse srednjeevropske države okoli Male antante spadajo v milje in v civilizacijo, ki stoji visoko nad onima v Rusiji in se ne bodo dale nikdar pritegniti v krog njenega vpliva.

posledski institut, živilozdravniško šolo in znanstveno fakulteto.

Nahajamo jih pa tudi po drugih francoskih univerzah: v Montpellieru na zdravniški in pravniški fakulteti, v Lyonu na zdravniški, pravniški in znanstveni fakulteti, kakor tudi na kemičnem inštitutu, v Grenobleu na pravni in slovstveni fakulteti, kakor tudi na elektrotehničnem inštitutu, slednjič v Lilleu na zdravniški in v Dijonu na pravni fakulteti.

Vseh jugoslovenskih dijakov v Franciji je letošnje šolsko leto 500 do 600, med te-

mi je 180 študentov francoske in naše vlade.

Tem dijakom nudi v vsakem oziru strokovno pomoč in jim daje informacije Prosvetno odeljenje našega pariskega poslaštva (Office scolaire du Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, 24, rue des Ecoles, Pariz (5e), katerega šef, g. Kosta Petrovič, že dolga leta vodi svoj urad v prosvetno našo mladino in je s svojim organizatoričnim in propagandnim delom mnogo pripomogel k dvigu našega imena v Franciji.

Politične vesti

— Konkordat z Vatikanom pred zaključkom. »Samouprava«, glasilo narodne radikalne stranke javlja: »Delo naše delegacije v Rimu za sklenitev konkordata z Vatikanom se približuje koncu. Že tekom tega meseca bo pogodba o konkordatu zaključena, na kar se naša delegacija vrne iz Rima.« Ta vest je v toliko zanimiva, ker je prav pred par dnevi »Slovenec« naglašal, da naša delegacija v Rimu tako zanemarljivo svoje posle, da se ni nadejati, da bi se mogla pogajanja v doglednem času uspešno zaključiti. Kdo torej ponovno resnično? — »Samouprava« ali »Slovenec«? Kdor pozna oba lista, pač ne more biti v dvomu, kdo poroča resnico. Stojimo torej neposredno pred zaključkom konkordata. Nadejamo se, da bo ena glavnih točk konkordata uvedba staroslovenskega jezika v katoliško bogoslužje v Jugoslaviji. To bodo kisel obraz delah konkordatu naši latinizatorji, ako se jim ni posrečilo preprečiti uvedbe slovenskega bogoslužja.

— Odstop guvernerja »Narodne banke«. Zagrebški listi poročajo, da namerava dolgoletni guverner »Narodne banke«, znani industrialec Gjorgije Vajfert iz zdravstvenih razlogov odstopiti. Ni izključeno, da bi ne bila ta vest resnična, vsekakor pa so tendencijsni komentariji te vesti v opozicijskih listih, češ da Vajfert odstopi radi spora s finančnim ministrom dr. Stojadinovićem.

— Ravna črta, pravi današnji »Slovenec«, da je, ako so klerikalci v majski deklaraciji povdajali enotnost jugoslovenskega naroda, dočim zastopajo sedaj stališče, da so Slovenci, Hrvači in Srbi trije narodi. To je prav tako »ravna črta«, kakor ko je klerikalni voditelj dr. Korošec ob viharnem pritru-

vanju vse zbornice še leta 1920. v parlamentu povdajal, da ni treba nobenih spisov v narodni skupščini tiskati v slovensčini, češ, da sta slovensčina in srbsčina itak en jezik, dočim se je letos z vso vehemenco boril v parlamentu proti cirilici in so njegovi poslanci v parlamentu zahtevali, da mora vsaka najmanjša stvar biti tiskana v slovensčini. Taki politiki in taktiki torej pravijo klerikalci — ravna črta. Kdor neče verjeti v to klerikalno »ravno črto«, plača groš!

— Srbski zemljoradniki in naši kmetiči. Sestanek zemljoradnikov v Zagrebu se je vršil dne 14. in 15. t. m. Sestanka so se udeležili odposlanci zemljoradniške stranke iz vseh prečasnih kraljev razen iz — Slovenije. Kakor znano se je pred meseci slovenska »Samostojna kmetijska stranka« koalirala s srbsko zemljoradniško stranko in njen poslanec Iv. Pucelj je stopil v parlamentu v zemljoradniški klub. Nedavno tega pa je SKS preokrenila svoj plašč in sklenila fuzijo s takozvano »Slovensko republikansko stranko«, katero vodi Albin Prepeluh in katera je podružnica Radičeve stranke. Da je ta fuzija že izvršena, dokazuje dejstvo, da se g. Pucelj ni več udeležil zemljoradniškega sestanka v Zagrebu. Baje izstopi Pucelj v kratkem tudi iz parlamentarnega zemljoradniškega kluba in se pridruži radičevcem. Kakor nam poročajo, se namerava tudi dr. Ravnik — Stefanovičeva radikalna skupina pridružiti Prepeluh-Puceljevi stranki. Kdo bi si še pred enim letom mogel misliti, da se bosta kmetske Pucelj in radikal dr. Ravnik končno srečno izkrcala v pristanišču stranke Stipice Radiča!?

Sodišče

Ljubljana, 17. junija.

— Točenje vina na dan volitev. Obtožena je Franja Zgaga, služkinja pri gostilničarju Burji v Zasu, da je na dan volitev po naročilu svojega gospodarja točila vino. Ovdal jo je odnotni tesarški mojster, Zgaga je dobila 12 ur zapora in 25 D takse.

— Prijetnost mlade učiteljice na hribovskih enozrednicah. Gdč. Anica Drobnič učiteljica na enozrednici v Kolovratu v Zagorskih hriboh. Ko je na dan podelitve zaprla nekega razposajenega dečka, je prišel njegov 15-letni brat Ivan M. pred šolo, zahteval naj učiteljica brata izpusti ter ji grozil. Drugič je klical na vasi: »aui biš učiteljica!« Končno pa vrzel za njo dve poleni ter jo lahko zadel v nogo. Kljub vsem surovostim pa učiteljica podvignega smrkolima niti ovdalila ni, temveč so zvedeli za slučaj orožniki šele po tretji osebi. Tudi pred sodiščem ni hotela učiteljica obtoženo obremeniti z ozirom na njegovo zanemarjeno vzgojo (nezakonski sin, ki živi pri svoji teti). Obdoba: 3 dni zapora in 50 Din takse. Predsednik dr. Kaiser je napravil predrzemu pobalnim prav ostro pridigo.

— Tašca in zet, Fr. Klančičar se je priženil na nekaj lepo, a po vdovi zanemarljivo Razborščkovo posestvo v Orehovi pod Čemšenkom. Poleg zanemarljivega po-

sestva pa je dobil prav steno in hudo taščo Marijo Razborščko za prevzittarico. Tašca je ovdalila zeta, da jo je dne 9. marca s pestmi pretepal in z nogami osuval. Obtoženi zet pa dokazuje, da ga je tašca napadla in sunila iz sobe, a on jo je samo pahnul od sebe, da je padla po omari. Po dolgem posredovanju sodnikov, drž. pravdnika in zagovornika je tašca zetu odpustila ter se odpovedala pričevanju, nakar je sodišče obtoženo oprostilo.

— Nasilnost proti sodnemu izvrševalnemu organu, Ladislav Jelinek, skladiščnik v tovarni na Perovem pri Kamniku, sedaj vojak v Petrovaradinu, se je zoperstavil ru-bež ter sunil sodnega izterjevalca Tomica z vso silo od sebe. Obdoba se na 14 dni zapora in takse.

— Ima tako bolezen, da kar okrog pada. 24-letni tovarniški delavec Urban Jakopič iz Blejske Dobrove je obtožen po § 94 k. z. Med vožnjo je nedavno neki Radeli ubil šipo na železniškem oknu. Ker ga je zaradi tega hotel orožnik pelati k obmejni policiji, da plača škodo, je Jakopič zaklical: »Nič ne plačaj!« Istočasno je orožniku Radelja izgrgal, da je mogel pobegniti, zato pa je orožnik njega aretirat ter je tudi moral plačati 80 Din za šipo, vrhu tega pa je prišel še pred sodišče. Jakopič se izgovarja, da je bil operiran na srcu (pokaže pa na ledja) ter ima od takrat tako

Kapitan Scotta smrtno potovanje na južni tečaj

Kino „Ideal“

bolezen, da ga včasih kar okrog vrže in ne ve kaj dela. Bil pa je že večkrat kaznovan radi tepeža in pravi občina, da ni na najboljsem glasu. Obdoba se na 1 teden zapora in takse.

— »Prisega je sveta stvar« tako slišijo naši kmetiči ljudje vedno pri sodišču in v cerkvi, toda prisegaio vendar po krivem za vsako fgo. Tako je prišla pred senat cela, sicer ugledna rodbina P. iz Bohinja na obtožno klop radi krive prisige. Zapeljal je vse (očeta, mater, ženo in sestro) Janez P., ki je bil dne 14. januarja na tatinskem lovu, a ker so mu bili orožniki na ledu, je vse domače pregovoril, da so pred sodiščem pod prisego trdili, da je usodnega dne bolan doma ležal, Janez je dobil 2 meseca, mati, oče, žena in sestra pa po 1 mesec težke ječe.

OTVORITEV JUGOSLOV. PAVILJONA V PARIZU.

Pariz, 16. junija. (Izv.) Danes popoldne je bil na slovesen način odprt jugoslovenski paviljon na mednarodni dekorativni razstavi. Poleg zastopnikov kraljevine SHS, ministra trgovine in industrije dr. Grisogona so prisostvovali svečani otvoritvi francoski trgovinski minister Chamot, prosvetni minister de Monzie, glavni tajnik razstave Ferdinand David in načelnik umetniškega oddelka Leon Paul. Poslanik Spalajkovič je v svojem nagovoru naglašal iskreno prijateljstvo, ki veže obe državi. Francoski trgovinski minister Chamot se je v toplih besedah spominjal težkih časov in bojev leta 1916, ko je sam osebno videl velike horbe junaškega naroda na ogroženi rodni zemlji v Srbiji. Trgovinski minister je imel sina, ki se je kot oficir v srbski vojski častno boril za svobodo junaškega naroda. G. Chamot je dalje v navdušenih besedah govoril o hrabrosti, vztrajnosti in požrtvovalnosti našega mladega kralja. Prosvetni minister de Monzie je izrekel priznanje jugoslov. dekorativni umetnosti, ki je v koncipiji precej slična francoski. Trgovinski minister dr. Grisogono je nato oficijelno otvoril razstavo ob enem naglašajoč, da se s to razstavo utrjuje trgovinske zveze med obema narodoma. Nato so si navzoči razgledali razstavo jugoslovenskega paviljona.

Po svetu.

— Tragedija umobolne žene. Na ženi posostnika Uroša Buroniča v Kotoru so se nedavno začeli pojavljati znaki duševne bolezni. Začela je razmetavati denar in dragocenosti, prošlo soboto pa je izginila iz hiše. Naslednjega dne so z mostu, ki vodi v Dobroto, opazili v vodi nekaj belega. Pristanjski pilot je s pomočjo delavcev potegnil v ladjo mrtvo truplo, v katerem so spoznali Jeleno Buroničovo. Obkleka je bila svojo belo poročno obleko ter v duševni zmedenosti skočila v morje.

— Dr. Truhelka pozvan v Angoro. Umirovljeni ravnatelj bosensko - hercegovinskega muzeja v Sarajevu, dr. Čiro Truhelka, je za Angoro prejel poziv, naj na stroške turške vlade prevzame pod sijajnimi pogoji ureditev državnega muzeja. Dr. Truhelka je laskavo vabilo zaradi visoke starosti odklonil.

— Poljsko - ruska prometna konferenca. Ruski sovjetski komisarji za promet je predlagal poljskemu prometnemu ministru skidanje poljsko - ruske železniške konference, ki naj se sestane še tekom meseca junija v Moskvi.

OSKAR H. Razpad carstva

Roman zadnjega avstrijskega cesarja.

Cesar Karel je delal zaupljiv obraz in odgovoril prav tako glasno: »Ob pobratimstvu našega orožja in zavezništvu naših armad se naj razbijejo vsi sovražni napadi. Skupno, kakor smo stopili v vojno, se hočemo vrniti domov kot zmagovalci.« Vstopil je v vagon in vlak se je jel pomikati. Cesar je z roko pozdravljaj še iz okna drdrajočega vlaka. Cesar Viljem je v znak odzdrava dvignil roko na rob čelade in pri tem pripomnil z globokim zaničevanjem: »Odhajaj poln zaupanja in zmago, zagotavljaš svojo zavezniško zvestobo, doma pa piše na svojega svaka Siksta in berači za separatni mir!« Viljem se je okrenil, neprikrito kažoč težko zadrževano jezo in gnev. General Falkenheim, kateremu je veljala zadnja opomba, je hladno odvrnil: »To je že prešlo v ljudski pregovor, veličanstvo Nemčiji najhušji sovražniki so njeni zavezniški.«

Ko je vlak z naraščajočo hitrostjo drdral proti zapadu, se je cesar Karel komodno zleknil na blazine svojega sedelca. Njemu nasproti sta sedela generalni adjutant princ Lobkowitz in njegov intimni prijatelj iz mladih dni grof Hunyadi. Cesar je govoril živahno in nervozno.

»Prepričan sem, da se cesarju Viljemu izjalovijo vse njegove nade. Prišlek združenih armad na nemški zapadni fronti postaja vedno simejši, dočim ima Nemčija še samo slabe rezerve.«

»Zato bi bilo priporočljivo, da bi veličanstvo Italiji nemškemu armadnemu vodstvu na razpolago vse razpoložljive vojaške moči.« je stvarno nasvetoval Hunyadi. »Italijanska fronta ni ogrožena. Med

tem pa lahko Nemčija v Franciji izsili odločitev.«

»Ne! Nemci vselej vtaknejo v žep vso čast vsakokratnega uspeha. Jaz sam hočem poiskati odločitev na Piavi. Čim bo Italija odločno poražena, bo to razbremenilo učinkovalo na vse druge fronte!«

»Nikdar na francosko-angelsko fronto! Tam je jel odnehati nemški napad. Le malo nade je, da bi uspelo prebiti sovražno fronto in vreči sovražne armade iz njihovih pozicij, ako se bistveno ne ojačijo nemški voji.«

»Ne, nikakor ne! Preje moram sam izvojevati velik uspeh. Svet se naj prepriča, da znajo nje armade zmagati tudi brez nemške pomoči. Ako sta tudi samo dva nemška vojaka v kakšnem avstrijskem armadnem zboru, že kriče: ki seveda, Nemci so odločili!«

»Veličanstvo moram samo pritrditi.« je prikliznilo pripomnil Lobkowitz. »Za prestiž naše armade je samostojna zmaga brezpogojna potreba. Osvoboditi se moramo od nemškega skrbništva!«

Grof Hunyadi se je zadovoljil, da je pomenljivo zasukal glavo. Idejo prestiža je smatral za nesmiselno, kar pa je poznal cesarjevo trmo v marsikaterem oziru. Dokler so imeli ugled pri cesarju Lobkowitz, Seidler in drugi intimni svetovalci, ni bilo nobene nade, da bi cesar spremeni svoje načrte. Ti dvorjani, ki so se krčevito oklepali svojih mest in ki so cesarju vedno govorili, kakor si je sam želel, so ga utrjevali v njegovi volji z lepo popustljivostjo. Grof Hunyadi je bil dovolj preudaren, da je uvidel, kako škodljiv je bil ta sistem za ugled dinastije, vendar pa je bil premalo interesiran na tem, da bi porabil ves svoj vpliv za pobijanje teh razmer. Cesar je živahno razvijal svoje načrte. Razlagal je notranjepolitične načrte, ki so vsebovali preureditev monarhiije. V tej preureditvi je zrl Karel z vsem zaupanjem lepo bodočnost. Po udarcu, ki ga je hotel zadati

Italiji, bo Antanta, tako je bil prepričan, pač pripravljena za sporazum. Ako bi nemški zavezniški delal težkoče, bi ga pač primorali k popustljivosti. Vse je šlo kakor namazano v teh projektih in slikah iz bodočnosti. Končno je celo Lobkowitz smatral za potrebno, da je izrazil svoje pomisleke.

»Veličanstvo razvili ste globoko premišljen načrt, katerega izvedba zagotavlja popoln uspeh, brijm se pa, da bi lahko zapreke znanje uprave prekrizale njegovo izvedbo.«

Cesar se je razvnel: »Tako ste vsi! Čim hočem kaj storiti, kar vam ni po godu, takoj ste pri rokah s svojimi svarili in pomisleki. Ako vedno vidimo samo zapreke in ne potov, kako se tem zaprekam lahko izognemo, potem ne bomo nikdar izvršili nobenega načrta. Vsem zaprekam vkljub hočem jaz izvesti svoj načrt.«

»Želim pri tem mnogo sreče vašemu veličanstvu.« je suho pripomnil grof Hunyadi, »vendar pa bi raje imel, da bi bilo delo že izvršeno, kakor da o nem slišim samo besede.«

Netaktno opazko je cesar, kakor se je zdelo, popolnoma preslišal. Bil je pač navajen še na ostrejšje izjave pri svojih protežirancih. Redki so bili pač vladarji, ki bi tako lahko prenašali svobodno izražena mnenja, kakor Karel.

Ne da bi ga kdo motil, je nato razvijal svoje nazore. Neposredno nato pa je vskliknil, kakor da bi se pokoril imenovnemu domisleku: »Vse to je brez vrednosti. Resnico mi pove samo en človek, ki zve v bodočnost. Poklicati hočem k sebi grofa Wolkensteina.«

Grof, na katerega je v njegovi samotni že ves svet pozabil, je sprjel cesarjev poziv z ožornim smeljenjem. Opazoval je vsak korak mladega vladarja in imel vselej čustvo, da se pri njem pršena dobra volja vselej razbije na manjkajoči odločnosti in na nepredvidni, prenapetosti vneni. Sedaj je

bilo pač že prekasno, da bi se ustavil plaz, ki je drčal že nizdol. Kljub temu se je odzval pozivu. — Od zadnjega njegovega poseta v kraljevskem dvorcu v Pešti je poteklo že poldrugo leto. Mlad cesarjev obraz je navzel že ostre poteze. Ustnice so imele trmast izraz, oči so imele nestalen pogled.

Ko je Wolkenstein vstopil, mu je cesar hitel nasproti. Z razprostrtimi rokami je pozdravil grofa. »Napravili ste se za nevidnega, grof. Pravzaprav bi moral biti na vas hud, vendar pa sem iskreno vesel, da ste prišli.«

»Veličanstvo, tako milostljivi stel! Grof je ču til negotovost v cesarjevem vedenju, ki se mu je zdela docela tuja. »Prav gotovo bi prišel že prej, ako bi se ne bal, da nadlegujem.«

»Priatelj se boje, da bi bili nadležni! In tistih, ki so v resnici nadležni, se človek ne more otre-sti! Poznam vas kot nesebičnega, dalekovidnega prijatelja z ostrim instinktom za dneva vprašanja, zato bi želel, da bi v teh težkih časih ostali ob moji strani kot tih svetovalec. Često niti ne vem več, komu smem zaupati.«

»Predvsem svojemu lastnemu čutu za pravičnost. Samo notranji sodnik sme nam biti vodnik v dvomih in stiskah. Samo kar vaše srce spoznava za pravo, temu smete slediti.«

Cesar je vzdihnil. »Ako bi vedno ravnal po svojih sodbi, po svoji uvidenosti, morda bi bilo marsikaj drugače in bolje.«

»Dokler, veličanstvo, tega ne morete trditi o svojih dejanjih, je vsak nasvet zaman. Nečem biti v dvomljivi luči nezaželenega svetovaleca.«

»Ne, Wolkenstein, to se ne zgodi. Odslej hočem izjaviti samo to kar sem sam spoznal za dobro. Z vami se hočem samo posvetovati, ker vem, da me imate radi kot človeka.«

PROF. BICKEL, Berlin (desno) in dr. KAUFMANN-COSTA, Bukarešta (levo), dva učenjaka, ki sta odkrila neko novo bolezen. Sladkorna bolezen je po njunem mnenju samo štadij te nove bolezni.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Opera.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

17. junija, sredo: Bagdadski brivec. Red C.
18. junija, četrtek: Hoffmannove pripovedke. Poslovilni večer Hugona Zatheya. Izven.
19. junija, petek: Glumači. Cavalleria rusticana. Gostovanje Marija Šimenca. Predstava na čast udeležencev veterinarskega kongresa. Izven.
20. junija, sobota: Bagdadski brivec. Red E.
21. junija, nedelja: Zaprtlo.
22. junija, ponedeljek: Hoffmannove pripovedke. Red F.

Sodelovanje slovenskih umetnikov na pariški razstavi

(K otvoritvi jugoslovenskega oddelka razstave.)

Pariz, sredi junija.

Ko se je v drugi polovici decembra 1924 naša vlada odločila, da se udeležijo tudi kraljevina Srbija, Hrvatov in Slovencev letošnje mednarodne razstave modernih dekorativnih umetnosti v Parizu, je nastalo težko vprašanje, kako v kratkem času, ki je bil še na razpolago do otvoritve razstave, organizirati po vsi državni udeležbo, ustvariti in zbrati gradivo. Vprašanje je bilo, kako naj dosegajo nastopimo, ker štati razstave izključujejo vse tradicionalne forme dekoracije, torej tudi vse, kar se pojmuje pod izrazom narodne umetnosti.

Organizacija razstave doma je bila poverjena inspektorju ministrstva trgovine, g. dr. Dušanu Pantiču. Organizirano je bilo pet pokrajinskih odborov: v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu. Ti so zbrali in klasificirali predložene umetnine v kratkem času od srede januarja pa do konca aprila.

Ministrstvo trgovine je pozvalo iz naših kulturnih središč nekatere umetnike k sodelovanju, od katerih omenim predvsem g. Tomislava Krizmana, profesorja na akademiji lepih umetnosti v Zagrebu, ki je s svojimi izkustvi in nasveti mnogo pripomogel k realizaciji težkega podvzeta. V Sloveniji je vodil zbiranje gradiva umetniški konzulent g. Fran Tratnik, ki je s sodelovanjem odbora storil vse, da se je zbralo, kar je v danih razmerah bilo zbrati mogoče.

Ves za razstavo v Pariz poslani material je bil ponovno in definitivno tu pregledan od jurije, v kateri so bili gg.: T. Krizman, profesor M. Zivancovič iz Beograda, direktor zagrebskega

etnografskega muzeja Tkalčič, splitski inšpektor strokovnih šol Tončič, direktor Čurčić iz Sarajeva in g. Fr. Tratnik iz Ljubljane.

Slovenski upodabljajoči umetniki so na razstavi številno zastopani; Fran Kralj izlaga kolekcijo drobnih plastik v lesu, povsem modernega in dekorativnega značaja, kakor tudi mapo grafik. Nadalje so s svojo grafiko zastopani Božidar Jakac in Tone Kralj. V oddelku za arhitekturo sta izložena dva reliefa kiparja M. Dolinarja ter dela arhitektov M. Vurnika, Schmidingerja, Kregarja in inž. Jelenca, inž. Horvata ter stopnišče kmetske hiše od prof. Grebenca.

V gledališkem oddelku so izložene fotografije in skice scenerij od arh. Kregarja, akademskega slikarja Ivana Vavpotiča in Antona Bucika.

Razstavljene so nadalje grafično opremljene knjige od Antona G. Kosa, šole profesorja Plečnika in Fr. Kralja. V oddelku za šolstvo v veliki palači so izloženi trije albumi barvenih vzorcev za vezene, okrasni na pohištvi in prihihi od prof. Alb. Siča. Tu se nahaja tudi v Ljubljani izdelana dekliška soba, krašena s slovenskimi čipkami in izdelki puškarne in Kranjca.

K sklepu omenim, da je organizacija razstave v Parizu, ki se je izvršila v času od začetka februarja do konca maja, delo glavnega komisarja g. Branka Tanazevića, univerzitetnega profesorja v Beogradu.

Obločnica zdaj že roji

(Primerjaj moje poročilo z dne 7. t. m.)

Kot kritik prejema človek včasih pisma in karte. Anonimne in podpisane. Čim slabše je ono, kar je bilo predmet kritiki, tem silneje se prizadeva zažene v tebe. Zdi se mu naravno, da neugodni ali uničujoči kritiki ni kriv on ali njegovo delo, nego seveda kritik. Taki ljudje se ne zavedajo, da so stopili pred javnost dovolili vsakomur jih ocenjevati in da so dolžni prenesti vsako kritiko, dobro in najslabše, če ji je le poznati, da prihaja iz poštenega prepričanja. Če kritizirane reagira s psovanjem, ne pridobi ničesar njegova vsvaritev, izgubi pa lahko prav mnogo njegova oseba. Kar se tiče sarkazma, je bil in bo kritiko najmočnejše in pošteno orožje tam, kjer postane nezmožnost prešerna in hoče svet drzno prisiliti, da bi jo priznal za zločinstvo.

Najbolj drastično pismo, katero sem kdaj prejel, je pač ono, katero mi piše g. Mrak, konstruktor obločnice, ki se je zadnjič rojevala. Ne bilo bi prav, če bi ta izbruh pubertetnega vulkanizma ostal znan samo meni. To še tem manj, ker priznava v njem pisec sam, da sem mu napravil za-

»Obločnico« izborna reklamo. Naj mu bo priobčitev pisma v nadaljno reklamo. Glas se:

Ljubljana, 14. junija 25.

Čenjeni gospod kritik!

Predvsem izražam iskreno sožalje in pomilovanje nad Vašimi kozliarijami in duhovitimi oslarijami, ki ste jih vnesli napram moji osebi v časopisju.

Povem Vam pa, da se nikakor ne morem načuditi moči moje »Obločnice«, ki je prerajala celo Vaše delikate in dobro narezane možgane.

Bog Vam bodi plačnik za izborna reklamo moje »roječe« obločnice (Bogen licht).

Sam magistratni linterni se čudi o Vaši izvanredni kritični sposobnosti in klobasarijah. Svetujem Vam, da prosite za nastanitev pri kakem »revolver« jeournalu. Ker sami priznavate, da ste prav radi pili cvček pri mojem pok. očetu, zato Vam bodi odpušeno, ko nesramno vlačite po smrti njegovo ime po iblanskih cajtengah. Nisem se Vas ustrašil in se Vas ne bom.

Ave kritikus! Sic transit gloria mundi! Ave Anima Candida!

Vaš udani pesnik

V. J. Mrak.

Če se ne bo miru pridem bliže in razsvetljam kakor kak svetilnik z novo lahter- no močjo Vaše kritike — imela bo svetlobe za 2.000.000 amper, in 1.000.000 sveč.

Tako tore slove ta kratka molitvica slabe diktije. Samo nekaj ni od Vas pošteno, g. Mrak: Če pravite, da »nesramno vlačim« Vašega pokojnega očeta v javen list. Celo Vi ste mogli brez duševnih naporov zapaziti, da sem se gospoda spominjal samo v izrazih največjega spoštovanja. Torej bi mogla »nesramnost« tičati le v tem, da sem očeta po nemarnem omenjal v zvezi z njegovim sinom in sinovimi brezplodnimi poskusi na polju pesništva.

Ker ste šolam dali tako rano slovo, nimam nikogar, ki bi Vam popravil Vaše domače naloge. Zato ne bodite hudi, če opravi vsaj v pričujočem primeru to delo jaz.

Kaj pravzaprav počenja ona obločnica? Na plakatih je stalo, da »se rojeva«. V pravilni slovensčini bi to moglo pomeniti le, da se rodi, se poraja. V pismu pa čitam o »roječi« obločnici in celo meni je mogoče »prerajala«. Če roji, je bila brez dvoma sprejeta med narod čebel. Bojim se pa, da jo izženo, čim izpozna, da ne gradi ne satovja, niti ne zbira medu.

Čuditi se o čem? ni slovensko; čudim se čemu ali nad čem. Besede »jeournal« nimam noben jezik; kdor ne pozna francoskega pravopisa, naj se ga ne poslužuje.

Pri glagolih »morem«, »bom«, »bo«, pisem nikoli »ne« ločeno od glagola; torej ne: nemorem, ne bom, nebo. — »Amper« (pravzaprav »Ampère«, po fiziki tega imena) je moškega spola, ne ženskega. — »Nastavit« se ne morem dati, ker bi me preveč bolelo. Nastavi se sodec piva; človeka se pa namesti, s čimer doseže neko mesto, ne pa »stav«. »Nastavljenec« je samo nepravilen prevod nemškega »Angestellter«. — Kaj je obločnica, vé menda vsakdo; celo jaz. Zato ni bilo treba v oklepaje zapisati »Bogen licht«. Vrhutega se ji po nemško reče Bogenlampe; če na že pravite Bogenlicht, je to sestavljena beseda in se »licht« ne piše ločeno od »Bogen«.

Pravite, da se me niste ustrašili in se me tudi ne boste. Prav tako; jaz Vas tudi ne. Sicer pa bodite kar mirni! Preveč bi pričakovali od mene, če bi mislili, da bom še kdaj izgubljal čas v preresetavanju take robe, kakor je »Obločnica«, naj prisveti že iz Vaše glave ali pa kakave Vam sorodne. Smola je hotela, da mi je zadnji redakcija poslala vstopnico na dom. Moral sem »orjati« iti, do konca tam ostati in o stvari tudi še pisati. Za vso to muko me je zdaj vsaj nekoliko nagradilo Vaše pismo.

Po »Obločnici« je prav osvežujoče, ker stojite v njem z obema nogama zopet trdno na rodni grudi. To so vsaj Vaši nepotvorjeni glasovi, to je natura! Držite se je, tudi pesnik zmaguje le s pristnostjo. Ker pa nisem zavisten, naj se veseli tudi javnost te bojne himne omračene Muze.

★ ★ ★

— Korolija-Petrška, Jugana, vila najmlajša. Dramska vizija v enem dejanju. — Oder. Zbirka gledaliških iger 10. zv. V Ljubljani 1925. Založila tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena s poštnino vred Din 7.75. Vsem onim društvom, korporacijam in šolam, ki prirejajo ob narodnih praznikih in raznih drugih prilikah patriotične predsta-

ve in prireditve, bo Korolija enodeljanka, ki povečuje delo osvobodjenja in ujedinitelja, jako dobro došla. Naroda se pri Tisk. zadrugi v Ljubljani.

— Operni pevec Hugo Zatheya ima danes, v četrtek, zvečer v operi svoj poslovilni večer. Nastopi v štirih vlogah opere »Hoffmannove pripovedke«, in sicer kot Lindorf, Coppelius, Dappertutto in Mirabel. Odlični in priljubljeni pevec je sodeloval na našem odru sedem let in je kreiral tu veliko najvažnejših basovskih vlog. Število njegovih nastopov na našem odru naj kaže samo Kecal, katerega je tekom te dobe pel nad sedemdesetkrat. Predstava »Hoffmannovih pripovedek« se vrši kot izven predstava in prepričani smo, da občinstvo s številnim posetom pokaže odličnem umetniku vse one simpatije, katere v resnici in v polni meri tudi zasluži.

— Gostovanje Marija Šimenca v Ljubljani. V petek dne 19. junija gostuje v naši operi tenorist g. Marij Šimenc, in sicer v operi »Glumači«, kjer poje vogo Cania, ki jo je pel v Zagrebu z največjim uspehom. Pred opero »Glumači« se poje opera »Cavalleria rusticana« v običajni zasedbi. Predstava se vrši na čast udeležencev veterinarskega kongresa, ki se te dni vrši v Ljubljani.

— Odlikovanje Hugona Zatheya. Nj. Vel. kralj Aleksander je odlikoval opernega pevca g. Hugona Zatheya z redom sv. Save IV. reda. To najvišje odlikovanje mu je izročila uprava gledališča v sredo dne 17. junija na odru opere ob prisotnosti številnega članstva Narodnega gledališča v Ljubljani. Odlikovancu tudi pri tej priliki iskreno čestitamo.

Julijska krajina

— 60-letnica notarja Arturja Lokarja. Po celi primorski pokrajini in daleč preko njenih mej je znano ime gospoda notarja Lokarja v Ajdovščini. Poznamo ga kot moža dobrega srca, ki goreče ljubi svoj narod in človekoljub je on v najpopolnejšem pomenu te besede. Te dni se ga spominjajo s priznanjem in toplim čuvstvom vsi, ki ga poznajo. Notar Lokar je proslavil 12. t. m. svojo šestdesetletnico, zdrav in zadovoljen, v krogu svojih prijateljev in znancev. Jubilar je neka redkost med ljudmi, kajti toliko plemenitosti, radodarnosti, dobrote in usmiljenja je dano le malokateremu pozemskemu sinu. Vedno je podpiral in podpiral vsako pošteno narodno stremljenje, naše kulturne naprave ga štejejo med svoje najboljše zaščitnike in koliko je ljudi, katerim je notar Lokar priskočil na pomoč, ne da bi iskal za to kako zahvalo. Vojna in begunstvo je težko zadelo tudi njega. Ko je bil še doma in so šli begunci preko Ajdovščine, jim je pomagal, kar je le mogel, da ne obupajo na strašni begunski poti. Internacija je sledila internaciji, Artur Lokar je prestal vse težave z mirno potrpežljivostjo, ostal je tak, kakoršen je bil, dober in šaljiv, in danes deluje dalje v Ajdovščini, spoštovan in čisljan povsod, k 60-letnici mu želimo tudi mi vse dobro, zdravja in veselega razpoloženja tja do slednjih mej človeške dobe!

— Boj proti jetiki. V Neaplju se je vršil kongres za boj proti jetiki. O istrskih zdravstvenih razmerah je poročal dr. Gioseffi. V notranjosti Istre ni vode, javnih kopališč ni, samo poleti se kopljejo ljudje v morju. Preskrbljenost za jetične je bilo doslej le malenkostno, za bodoče se snuje velika akcija, ustanovi se društvo z nalogo boja proti jetiki. Določil se 20 centezimov prispevka s strani vsakega prebivalca, pa se nabere vsota 200.000 lir za stroške boja proti jetiki, katere je vedno več v istrski provinciji. Napravljen je obsežen načrt za zavetja jetičnim pri obstoječih bolnišnicah in za zgradbo posebnega sanatorija za celo deželo, vršila se bodo predavanja itd. Ne kaj dobre volje je tu in silno potrebno je, storiti kaj proti razširjanju jetike, toda ob sedanjih splošno klavernih razmerah v Istri je težko kaj storiti, tudi če obstoje še tako trdni sklepi.

— Klerikalna strast podpira celo italijanske duhovnike, ki izganjajo naš jezik iz cerkve. V Gračišču v Istri deluje župnik Maurovič, razgriznil Italijan, ki je uvedel v cerkev italijansko in izgnal iz nje hrvaščino. Tega moža jemlje v zaščito v hrvaščini pisan klerikalni listič, v glavnem pač zaradi tega, ker Maurovič sili svoje vernike, da morajo opustiti vrho »Istarsko Riječko«, ki se tako pošteno bori za pravice jugoslovenskega ljudstva. Ko se je mudil v

Gračišču škof dr. Fogar, so mu verniki potožili, da niso zadovoljni z razmerami v cerkvi. Škof jim je obljubil, da bo odšel, kakor je bilo poprej, toda Maurovič je že takrat intrigiral in rekel škofu, da razumejo tako vsi italijanski, kar seveda ni res. Za škofove odredbe se on ni zmenil. In takega italijanskega človeka brani hrvaški klerikalni list. Tako klerikalna strast pospešuje italijanizacijo v Istri.

— V Pulji zopet odpuščajto delavce pr. ladjedelnic »Scoglio Olivi«. To se godi v času, ko prihajajo iz Rima svečana zadržila, da se stori vse mogoče za poživljenje istrske industrije. Sedaj namerava tudi mestni trgovski svet svoj obrat, ker je imel lansko leto ogromno izgubo. Tako bi zopet številno delavcev ob krh. Razmeri v Pulji so vedno žalostnejše.

Mariborska porota

Zloraba uradne oblasti.

Včeraj se je zagovarjal pred poroto preglednik finančne kontrole v Rušah Karel Kebrič radi zlorabe uradne oblasti. Razprava je pokazala sliko velike socialne bede, v kateri živijo uradniške rodbine. Kebrič je živel s svojo rodbino v bornih razmerah. Mala plača ni zadostovala niti za najnujnejše potrebe. Vsemu temu so se pridružile tudi razne bolezni v rodbini, tako da se je mož nahajal v obupnem položaju. Takrat si je kupil pri gostilničarju Alojziju Muleju v Rušah prašiča, da bi tako doma nekoliko prihranil pri gospodarstvu. Prašiča pa ni mogel plačati in zato je Muleju ponudil, da mu bo pri zaračunavanju trošarine na vino nekoliko popustil oz. manj zaračunal. Mulej je sprva to odklonil, končno pa se ni briga dalje za zadevo in z ozirom na obupni položaj rodbine obtoženca, ni napravil ovadbe. Povodom revizije pa je prišla stvar na dan, Kebrič je bil odpuščen in stavljen pod obtožbo. Pri včerajšnji razpravi je obtoženec naslikal ves svoj obupni položaj in povedal, da je bil tako zadolžen, da ni vedel izhoda. Nekatere priče so izpovedale, da je Kebrič živel v obupnih razmerah, da je cela rodbina na teden kupila za 5 Din kosti (ne mesa). Vsa rodbina je gladovala. Porotnikom sta bili stavljeni dve vprašanji: prvo radi zlorabe uradne oblasti, drugo, da je to storil pod pritiskom nepremagljive sile. Porotniki so potrdili drugo vprašanje in je bil obtoženec oproščen.

Nepošten mestni uslužbenec.

V nadaljni razpravi se je zagovarjal bivši uradnik na mestnem magistratu Ivan Eferl radi poverbe. Eferl je bil l. 1923. dodeljen mestnemu šolskemu svetu in je imel nalog, da razpeča knjige, ki jih je založila mestna občina. Ker je Eferl precej razkošno živel, se je pojavil sum, da si je prilastil izkupiček za knjige. Odrejena je bila takoj revizija, pri kateri se je ugotovilo, da je Eferl obdržal 11.600 Din, poleg tega pa manjka obračun o 1200 knjigah. Celokupna škoda, k jo ima mestna občina se ceni na 22.000 Din. Da krije škodo je Eferl prepovedal posestnika Jerneja Ferka in posestniko Ivano Černe v St. Iliju, da sta mu podpisala menico za 20.000 Din, katero je nato založil za kritje škode. Eferl se je pri razpravi zagovarjal, da je denar porabil zase, ker je živel v slabih razmerah in je poleg tega podpiral svoje stare roditelje. Tudi, da je bila njegova žena bolna. Ugotovilo pa se je, da so to običajni puhli izgovori. Priče so izpovedale v prilog obtožbenca in izjavile, da je bil priden in vnet delavec. Porotnikom so bila stavljena tri vprašanja: prvo če je poveril 9.500 Din, drugo če je z menico škodo zopet poravnal in tretje, če je delal v nepremagljivi sili. Porotniki so potrdili prvo in zadnje vprašanje, nakar je bil obtoženec oproščen.

Sport

Tekme za državno prvenstvo
Jugoslavija — Hajduk 3 : 2.
Odločilni goal padel po 11 metru.

— Beograd, 16. junija. Za podaljšano nogometno tekmo Hajduk — Jugoslavija je vladalo ogromno zanimanje in se je na igrišču klub delavnikov nabralo nad 5000 gledalcev. Igralo se je vsega skupaj 22 minut, ker se je 8 minut podaljšala igrala že v nedeljo. Pri igralcih Jugoslavije je bila opaziti precejšnja nervoza in razburjenost. Najboljši je bil vratar Mahek, ki je rešil kritične situacije. Igra je bila zelo ostra. Igra je valovala sedaj sem, sedaj tja do 15. minute in zdelo se je, da jo bo treba podaljšati novno. V 15. minuti je bil Jovanović (Jugoslavija) pred goalom foulan, in sicer v trenutku, ko bi imel zabiti goal. Situacija za Hajduka je bila zelo kritična. Na tleh sta ležala Jovanović in Rodin in ta je držal prvega za nogo. Zoga je bila oddaljena komaj meter od njiju in goal prazen. Publika se je silno razburila in protestirala. Sodnik Mazić je Jugoslaviji prisodil 11 metrovko, proti čemu je Hajduk protestiral. Jovanović (Sekulić?) je diktirano 11 metrovko poslal v mrežo. Nastalo je ogromno navdušenje občinstva. Jugoslavija se je nato popolnoma potegnila v obrambo. Hajduk je nato silovito pritiskal. Povodom kota, ki ga je izsilil, se je vse moštvo, razen vratarja nahajalo pred goalom, vendar je Jugoslaviji uspelo napad odbiti. Kmalu za tem je bil konec igre. Skupni rezultat je 3 : 1 za Jugoslavijo. Publika je prirejala domačim igralcem viharne ovacije in jih na rokah nesla do kabin. — Hajduk namerava radi podaljšanja igre vložiti protest in zahtevati anuliranje tekme, ker smatra, da je kazenski udarec neumesten in prestop.

— Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani vabi vse svoje dirkače na sestanek, kateri se vrši v četrtek točno ob pol 8. uri zvečer v društvenih prostorih na Karlovski cesti 4. glede prijav za nedeljske kolesarske dirke poudarja za Slovenijo in kolesarske sekcije S. K. Priporja v Ljubljani.

1224-a

Georges Sim:

Ozdravljenje

Gospa Méranova je sledila zdravniku v predno sobo.

— Torej, gospod doktor? ... Ali mislite, da bo danes ...

— Mislim! Vročine skoraj nima in tudi ne blede se mu več ... Vsa časa mora priti k zavesti. Pazite dobro nani!

— O, da! Kako rada bi imela, da ostane pri življenju! Glejte, tako sem se bala, ko so ga prinesli s prestreljenim sencem in okrvavljenim, bledim licem, mislila sem, da je mrtev. In od takrat nisem prenehala bati se, Stinaist dni že čakam na trenutek, da se obudi k življenju. Stinaist dni sem preplašeno gledala ta shujšani obraz, poslušala njegovo bledenje, se sklanjala nani, da čutim njegovo dihanje in se prepričam, da mi ne umrie pred očmi. Povejte mi, gospod doktor, ali mislite, da je moj sin rešen?

— Da, mislim. Pod pogojem, da ga kako razburjenje ne potlači, ko pride do zavesti. Predvsem ne bo smel takoj misliti na to žensko. Ponavljam vam, pazite nani. Skušajte vsaj v prvih trenutkih odstraniti vse, kar bi ga spominjalo stvari, ki ...

— Stori la bom vse, kar je v moji moči, je odgovorila mati in se nato brezslušnih korakov vrnila v bolniško sobo.

Tiho je zaprla zavese, skozi katere je sijal žarek sonca in mehki razsvetljeval sobo. Stara dama se je vsedla k vzglavju postelje, kjer je počival njen sin in ležal čisto mirno, kot bi bil zaspal. Naenkrat so se odprla vrata in služkinja je s preplašenim obrazom pogledala v sobo.

— Gospa ...

Šepnila je ime, žensko ime ...

— V prednji sobi je, nisem si je upala vesti naprej ... Že grem ...

Gospa Méranova je vrgla dolg pogled na svojega sina, ki je še vedno spal. Lice se mu je malo rdečilo, toda ta rdečica ni bila od vročine, temveč prvi znak ozdravljenja. Odšla je iz sobe, v kateri je mirno dihal bolnik.

Kmalu se je začel na drugi strani zaprtih vrat glas. Bil je najprej tihi in zmeden, nato pa je sledilo tožeče vzdihovanje, pretrgano jadikovanje in lhtenje.

Globok in razjarjen glas je trpko odgovarjal: bil je glas gospe Méranove. Nato so se s silo zaprla vrata in stara dama se je tiho spet vsedla k vzglavju nazaj. Poželjivo je opazovala obraz bolnika s svojimi razburjenimi očmi, ki so še ohranile odsev neprijetnega prizora, kateri se je dogodil v sosednji sobi. Tedaj pa je zapazila, kako so se trepalnice nienega sina počasi dvignile. Nie-

gove oči so se živahno zablestele in ni jih več razširjala groza vročice. In nasmejlja se mu je.

— Mama ... so s težavo zamrmrale bledele ustnice ...

— Jacques, moj mali Jacques!

Čutila je stiskanje shušane in vlažne roke, ki se je oprijela njene, in smotnila se je, kar ji je namočil zdravnik.

— Dragi moj Jacques! ... Pogled, skoraj si ozdravil ... je dejala in skušala čitati na obrazu svojega sina misli, ki so se polagoma porajale.

Bil je miren in ni se ganil. Njegove oči so zrlle na rumene zastore, ki so blesteli v solncu, in žarele so od veselja.

— Odgrni zastore ... je zajecel.

In ko je solnce preplavilo sobo, je malo obrnil glavo in dejal enostavno:

— Kako to dobro dene.

Prsa gospe Méranove so s viharno dvigala. Bala se je, da bi kaka malenkost, katerakoli stvar spominjala nienega sina na temni dan, ko je hotel umreti.

— Kako to dobro dene, je ponovil in sledil s pogledom težkemu poletu muhe, ki je brenčala v luči ... Mama, odpi okno, rad bi, da bi me zrak obžal ... danes mora biti zelo milo.

Skozi tako dolgo zaprto okno je zalaval sveži zrak in odpihal ostre le-karniške duhove.

— Kako to dobro dene, je znova ponovil in stiskal tresoče se prste stare

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. junija 1925.

— **Koroški Slovenci in kočevski Nemci.** Vseh Nemcev na Kočevskem je nekaj nad 12.000, a imajo 9 popolnoma nemških šol, v 15 šolah se uči večina nemško, v 6 šolah pa je pouk nemški in slovenski. Slovencev na Koroškem je najmanj 6krat več kot kočevskih Nemcev, a nimajo nobene slovenske šole. Na Kočevskem podučuje še vedno 27 učiteljev in učiteljic, ki ne znajo slovensko. Vsaj izpita iz slovenščine še nimajo. Koroška vlada je izgnala vse zavodne slovenske učitelje, ako pa kate-rega le sprejme nazaj, ga pošlje v trde nemške kraje, n. pr. Aichholzerja. Vede-ti pa je še treba, da ima večina kočevskih učiteljev vsenemške politične mislije pod patronatom proslulega profesorja Binderja. V tem oziru bo mora-la naša učna uprava nekaj ukreniti v zaščito šolskih pravic našim koroškim rojakom po geslu, »ako biš ti moga Zida, bijem jaz tvojega Zida«. Dokler morajo učitelji slovenske narodnosti službovati na Koroškem daleč od svojih rojakov, naj se da isto okušati tudi kočevskemu učitelstvu, n. pr. kje med Svabi v Banatu. Kočevskim Nemcem naj se dajo osnovne šole istega tipa, kakršno šolo je ponudila koroška vlada Slovincem v Velikovu (domoznanstvo, računstvo, telovadba in petje le v nemškem jeziku).

— **Veterinarski kongres,** ki bo 18., 19. in 20. t. m. v Ljubljani, se bo vršil po tem: 17. t. m. ob pol 21. zvečer informativni sestanek v restavraciji »Zvezda«; 18. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani »Kazina«: Otvoritev kongresa in letnega občnega zbora jugoslovenskega veterinarskega udruženja s sledečim dnevnim redom: 1. Po-zdravni govor predsednika udruženja, 2. po-ročilo osrednjega odbora o poslovanju v preteklem letu in blagajniško poročilo; 3. proračun za tekoče leto; 4. izbor častnih in dopisujočih članov udruženja; 5. predlogi izjav članov, ki morajo biti tri dni pred obnim zborom javljeni udruženju; 6. even-tualija; 7. predlogi za sprejem ali za izklju-čitev članov; 8. določitev mesta za redni občni zbor tekočega leta. Ob pol 16. popoldne nadaljevanje skupščine, event. organizacijski referati in strokovna predavanja. Red referatov oziroma predavanj po sporazumu med predavatelji in glavnim odborom. Popoldne ogled muzeja in parka »Tivoli«. Ob pol 21. zvečer komerz v veliki dvorani restavraciji »Zvezda«. 19. t. m. ob 9. dopoldne organizacijski referati oziroma predava-nja. Ob 15. popoldne eventualno nadaljeva-nje predavanj, nato sprehod na »Grad« in ogled »Združenih mlekarov«. Ob 19. opera »Glumač« in »Cavalleria rusticana«. 20. t. m. zjutraj: izlet na Bled in zaključitev kon-gresa.

— **Z Vrhniko.** Vse brez razlike strank vabimo na občni zbor Sam. Dem. stranke, pri katerem bo predaval g. dr. Rapčič o no-vih zakonih o kmetijskih in obrtniških kre-ditih ter o izenačenju davkov. Ker je vsak na teh zakonih interesiran, se radjamo obilne udeležbe. Vrši se ob pol 20. zvečer v soboto 20. t. m. v salonu gostilne »Man-tua«. V nedeljo 21. t. m. se vrše ta predava-nja v Podlipi po maši in v Berkah ob 15. pop. S. D. S.

— **Poletni vojni red.** Kakor pri vsaki spremembi železniških voznih redov, je iz-šel tudi sedaj s svojimi bogati, vsakomur ne-obhodno potrebnimi vsebino »Poletni vojni red« Zvezne tiskarne v Ljubljani. Poleg železniških prog, poštinih vožni, novih avto-mobilnih poštinih prog ter voznih redov »Jadranske plovnice« vsebuje ta žepni pri-moček tudi te važne podatke: Za slu-čaj nesreče potrebne telefonske številke v Ljubljani, Celju, Mariboru in Zagrebu; kon-sultate v Ljubljani in Zagrebu; kolkovine; maksimalne tarife za izvoške v Ljubljani, Mariboru, na Bledu, v Lescan in v Bohinju; ljubljanske »avtotakse«; za potnike važne točke železniških obratnih predpisov; pristojbine železniških nosačev; železniške tarife za prevoz potnikov, prtljage; ekspres-nega blaga in psov; cene za prevoz potni-kov po cestah; odhod in prihod vlakov iz oz. v Ljubljano. Kar pa je sedaj, ko so se spremenili poštinih tarif, najbolj važno, je navedba novih poštinih pristoi-bin. Priložena voznemu redu je tudi kurz-na karta (velikost 55 x 42), v kateri so navedene poleg železniških postaj tudi po-šte, telegrafi in telefoni v Sloveniji. Ker je načrtana geografsko pravilno (v merilu 1 : 475.000), se na njej lahko z ravnilom ugotovi razdalja začrtanih krajev, če želi razvidna iz poštinih voznih redov. Ta sama stane 5 Din. »Poletni vojni red«, prodajajo vse knjižarne in slične trgovine po 10 Din.

— **Konjska dirka v St. Jerneju na Do-lenjskem** se vrši dne 28. t. m., to je v ne-deljo, v slučaju slabega vremena pa 29. t. m. Ako bi pa bilo oba ta dva dni slabo vre-me, pa se ista preloži na nedeljo dne 5. julija 1925. So to najstarejše konjske dirke na Slovenskem, katere je imela nekaj Kmetijska družba v svoji rešili, pa jih je opustila in je tozadevno njeno nalogo pre-vezlo »Jahhalno in dirkalno društvo v St. Jerneju«, ki se navzlic svoji mladosti ne straši tozadevno velikanskih stroškov, uvi-devajoč veliko važnost teh dirk za pov-zdigo doljenjske konjereje. Ker je društvo včlanjeno v Centrali kasaških društev za Jugoslavijo, imajo te dirke znak oficijelno-siti. Navzile temu, da so bile prošnje za podporo od naprošenih ministrstev zavrnje-ne, ker ni kredita, se je odločilo društvo za prireditve dirke in se je prav pridno pri-glašalo dirkači, ki bodo na vsak način po-izkusili svoje, lamsko leto dosežene uspehe ljubljani. Preskrbljeno je tudi za dobro gozdo, tako da se obljublja prav zanimiva prireditve. Na dirko imajo dostop tudi ame-rikanški dirkači in sta zanje posebej raz-pisani dve darili. Vse natančno je razvidno iz propozicij na lepkih. Tudi kupci koni pridejo lahko na svoj račun, ker bodo ne-kateri dirkači stavili svoje konje po dirki.

na prodaj. Zato pa na Vidov dan vsi v St. Jerneju na Dolenjskem na konjsko dirko.

— **Mobilizacija miru in bratstva na Brezjah.** Občni zbor Z. S. V. z urnimi ko-rakti se bliža naš dan 30. avgust vojni tova-riši! V vsakem kraju (občina, župnija, even-tuelno podružnica) naj se javi čimprej vsaj eden požrtvovalen mož, ki bo zaupnik Zve-ze za tisti kraj. Naslov naj javi Zvezi biv-ših vojakov Miklošičeva c. 7. a, ki ju takoj odpošlje pravila že od oblasti potrjena in položnice, da nabira prispevke za našo skupno prelopo spominsko ploščo, ki stane 10.000 dinarjev in jo vsakdo lahko vidi pri tvrdki Vodnik v Ljubljani ter za druge naj-munjeje stroške Zveze. Ti poverjeniki naj tudi vsaj približno 14 dni pred 30. avgu-stom sporoče Zvezi v Ljubljano koliko mož približno pojde iz njihovega kraja na Brez-je, da znamo pravočasno poskrbeti za po-sebne vlake. Polovična vožnja nam je za-gotovljena. Bratje, kakršnokoli uniformo ste nosili, ob spominu na padle tovariše po-zabimo na medsebojne prepire in veselo ter nemudoma na delo! Odobr. Zveze bivših vo-jakov Z. S. V. za Slovenijo v Ljubljani.

— **Smrtna kosa.** V Preserjih je umrla po kratki bolezni ga. Ivana Filipič. Po-kojnica je bila pri vseh, ki so jo poznali priljubljena in spoštovana. Pogreb bo v če-trtek 18. t. m. ob 9. dopoldne na pokopali-šče v Preserje. Blag ji spomin!

— **Vremenska napoved.** Vremenske opazovalnice napovedujejo za četrtek: nekoliko toplejši, večnoma jasno, suho vreme. — Po Evropi je bilo te dni večnoma oblačno, jasno je bila samo v Bourdeau-xu, Parizu in Londonu. Najvišja temperatu-ra je bila v Bourdeauxu 30° in v Firenci 29°. Dne 15. t. m. so imeli v Beogradu meglo, kar je velika redkost.

— **Žrtve strel.** V nedeljo so divjale na različnih krajih silne nevihte, ki so povsod povzročile obilno škodo, zahtevale pa tudi človeške žrtve. Tako je v Mariboru ubilo nekega mladčnika, o čemer smo poročali včeraj, na Lesnem Brdu pri Vrhniki pa je strela ubila v hiši kovača Popita 23 letno hčerko Jožefo. Očeta samega so našli ne-zavestnega.

— **Požar v Kalcih.** V nedeljo 14. t. m. je nastal pri posestniku Turku na Kalcih, občina Cerklje ob Krki velik požar, ki je uničil hlev skedenj in kolarnico. Združeni gasilski društvi iz Cerklje in Sv. Križa sta ogenj ugasili. Škoda znaša nad 200.000 Din.

— **Po sedmih letih prijet morilec.** Ob prevratu je bil v Gurgjevu na Hrvaškem izvršen roparski umor nad trgovcem An-drejem Arwayem, Posestnik Lazar Musič-ki in drogist Branko Dragič sta oboje ubila v njegovo hišo in ga skušala oropati. Arway se je skrčil pod posteljo. Napadalec sta ga pozvala, da se prikaže na dan in ker Arway tega ni hotel storiti, sta oddala nani okoli 15 strel. Arway je bil takoj mrtev, ranjena pa je bila tudi njegova 70 letna mati, katere je dva dni za tem v bolnici umrla. Musički je takoj po zločinu pobegnil v Ameriko. Drogista Dragiča pa so sedaj prišli in ga izročili sodišču.

— **Ljubljana tragedija v Subotici.** Po-sestnik Josip Almaš Antonovič iz Subotice je bil zaljubljen v lepo uradnico Anico Lengyel. Lepa Anica pa je strastno ljubav že priletela Antonoviču odklanjala. V ne-deljo popoldne je odšel Antonovič na Palč, kjer stanuje njegova oboževanka in jo pro-sil, da gre z njim malo na sprehod. Sprva Anica ni hotela, kasneje pa je pristala in odšla sta v bližnji vinograd. Nenadoma je Antonovič rekel devojki, da naj jasno pove ali ga ljubi, ali ne, na kar je Anica izjavila, da ga ne ljubi in da ga celo sovraži. Anto-novič je naglo potegnil iz žepa samokres in oddal na devojko dva strela, sebi pa je pognal tri v prsa. Oba težko ranjena so prepeljala v bolnico.

— **Iso Lang prijet na Dunaju.** Na za-htevo in urgenco osiške policije je bil pred-čerašnjem na Dunaju prijet znani osiški tovarnar Iso Lang, ki je izvršil ogromno sleparijo na škodo uprave državnih mono-polov in delničarjev tvornice cigaretnega papirja »Mira«. Langa je na Dunaju spoznal neki Jugosloven in ga dal aretirati. Lang je na policiji izjavil, da ni ničesar kriv in da se je prišel na Dunaj zdraviti. Izročil je bil sodišču in o tem je bila brzojavno obvešče-na osiška policija.

— **Strašna smrt.** V selu Miklevče v Sla-voniji sta se seljaka Mihajlo Simatović in njegov prijatelj Stojanovič pozno v večer zabavala v neki gostilni ter se nato vrnila domov in legla spat v stajo. Med tem, ko sta spala, je nastal v staji požar. Stojano-vič je dobil v ognju grozne opekline, Sima-tović pa je popolnoma zgorel.

— **Mlad pustolovec.** V zaporih okraj-nega sodišča v Novem mestu se nahaja Vla-dimir Gajič, rojen 22. oktobra 1905, v Beogradu, ki se izdaja za dijaka in je tu-kajšnji »Podmladek Rdečega Kriza« oško-doval za znesek 200 Din pod pretezo, da je dijak in da je na potovanju iz Beogra-da v Ljubljano izgubil svoje tovariše ter ostal brez sredstev. Ker je bil tudi v Ljub-ljani, Celju in Mariboru ter tudi na Bledu, ni izključeno, da bi tudi v teh krajih ne na-pravil kake nerednosti, za to prosimo vsa-kogar, ki bi po imenovanem bil oškodovan, da to javi okrajnemu sodišču v Novem me-stu, sklicujoč se na štev. U 448/25.

— **Slovenske penzion Triglav v Crkvenici** bo letos omogočil mnogim, da pohitijo na plavi Jadran. Gobra hrana in soba dnevno Din 65. Lep položaj, odprto celo leto.

— **Hrastniški pralni prašek** tako brzo pere, da gospodinja hvali ga čez vse me-re.

— **Najnovejša bluze, birmanske in druge oblečke** prinese Krištof Bučar.

Iz Ljubljane.

— **Izročitev odlikovanja g. Hugonu Za-theyu.** Danes opoldne je upravnik Naro-dnega gledališča v Ljubljani g. Matej Hubad na slovesen način izročil opernemu pevcu g. Hugonu Zatheyu, ki nas te dni zapusti, red Sv. Save IV. stopnje, s katerim ga je Nj. Vel. kralj Aleksander odlikoval za za-sluge na pevsko-kulturnem polju. Ob nav-zočnosti opernega ansambla, dramaturga pesnika Otona Zupančiča in raznih drugih odličnih oseb je imel g. Hubad na odliko-vanja slavnosten nagovor, naglasujoč, da je g. Zathey tako kot pevec, kakor radi svojega vzornega delovanja, finega in kon-cilijantnega vedenja tekom sedmih let ki jih je prebil v Ljubljani, užival vseobče sim-patije in zato gledamo Slovenci na nje-gov odhod z bolelostjo v srcih. G. Hubad je zaključil svoj govor z željo, da bi bilo delovanje g. Zatheya v domovini in v bodoče tako uspešno, kakor je bilo pri nas. G. Za-they se je ginjen zahvalil za odlikovanje, naglasujoč, da svojega bivanja med Slo-venci ne bo nikdar pozabil in da bo nje-go-vo srce in v tujni česti zahrepenelo po pri-jaznih bratih Slovincih ter njih solčnih pla-minah. Prosil je g. upravnika, da izreče za odlikovanje, ki ga je prejel, zahvalo na Naj-višjem mestu. G. Zatheyu so nato čestitali vsi navzoči, nakar je bila malhna, a tem bolj intimna in prirčna slavnost zaključena.

— **Akademija »Preporoda«.** Preporod, socijalno-politični seminar, priredi v četr-tek dne 18. junija ob 20. v Naprednem di-ljaškem domu (Tomanova ulica 3) akademi-jo s tem: le sponedom: 1. Nagovor načel-nika tečaja tov. Počakrija; 2. angleški ustavni položaj v prvi polovici 19. stoletja (tov. Vehovar); 3. ustava Združenih drž-av severoameriških (tov. Sodja); 4. naša samouprava (tov. Gregorčič); 5. položaj delavca v SSSR (tov. Kranjc); 6. rapalska pogodba (tov. Počkar); 7. sklep (dr. Sto-ijan Bajč). Predavanja trajajo po 10–15 minut. K obilni udeležbi vabimo vse tova-riše, predvsem pa starše in profesorje, ki se zanimajo za delo »Preporoda«.

— **Vpisovanje na Drž. dvorazredni tr-govski šoli v Ljubljani** za šolsko leto 1925–26 se vrši dne 30. junija in 1. julija t. l. vsakokrat ob 8. do 12. ure dopoldne. V prvi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili IV. razred srednje šole z nižjim te-čajnim izpitom ali nastavni razred meščan-ske šole s končnim izpitom. Za tiste, ki pri-dejo iz meščanskih šol, se vrši dne 2. julija ob 8. uri zjutraj sprejemni izpit iz nemšči-ne. V drugi letnik se sprejemajo učenci in učenke, ki so dovršili prvi letnik drž. dvorazredne trgovske šole in imajo predpisano predizobrazbo. Učenci in učenke naj se pri-glase v spremstvu staršev ali njihovih na-mestnikov ter naj prinese s seboj izpričevalo o nižjem tečajnem oz. končnem izpitu ter rojstni list. — Da ne bo prevelike gje-če, se naznaja, da je vseeno, če pride kdo prvi ali zadnji na vrsto. Z vpisom ni še ni-čh sprejet. Na podlagi izpričeval in spre-jemnih izpitov bo sklepala o sprejemu kon-ferenca. Do 6. julija bo na razglasni deski objavljeno, kdo je sprejet in kdo je odklo-njen.

— **Radio-koncert.** Ljubljanska poizkusna radiofonska oddaja postaja nadaljuje da-nes, v sredo, zvečer poizkuse v obliki in-strumentalnega in vokalnega koncerta šen-tjakovskega orkestra in pevskega zbora.

— **Cirkus Kludsky** in mestna občina. 2000 m² meri prostor (travniki) v Tivoliju, ki ga zavzema cirkusko podjetje Kludske-ga in 2500 Din znaša najemina, ki jo je podjetje plačalo občini za porabo prostora za 6 dni.

— **V društvu »Soča«** se vrši letos IV. občni zbor 25. t. m. v salonu pri »Levu« z obilnim dnevnim redom. Začetek ob 8. zvečer. Vabljeni so vsi člani društva.

— **Kolo jugoslovenskih sester v Ljub-ljani** bo imelo jutri v četrtek 18. junija ob 16. popoldne redno odborovo sejo. 1232/n

Proti odedelelosti deluje s kolosalnim uspehom samo **VILFANOV CAJ** kar priznava vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalec: Kem. pharm. laboratorij **DR. D. VILFAN**, ZAGREB, ILICA 204 116 L.

Dve senzaciji v Ljubljani

Ben Ali. — Cirkus Kludsky.

Ljubljanska kronika beleži dve senza-ciji, dva dogodka, ki sta zelo oživila mono-tono življenje v Ljubljani.

Ves dan je bil večeraj velikanski naval na blagajno Narodnega gledališča. Gotovo visokokulturna prireditel! Vstopnice do-zvedera za dramsko gledališče povsem raz-prodane! Intendant si je gotovo z zado-voљstvom mel roke! Žalibog, ni bilo tako! Človek je zvečer med predstavo vstopil v dramsko gledališče. Nabito polno. Mladina stoji v parterju celo ob straneh! Vse je ne-kam napeto in nervozno. Gotovo poslovljni večer ali benefica kakega našega zaslužnega dramskega umetnika! — Cvečičev poslovljni večer ni bil tako sijajno obiskan! Prišel sem pogledat v gledališče. V parterju neznane fiziognomije. V ložah nenavadni ljudje! Na takozvanem »eksenstandu« in galeriji kori-teje, ki bi se pri drugih gledaliških predsta-vah samovoljno priti na ta mesta. Mož v sli-kovitem orientalskem kostumu stoji na odru. Njegov glas je oster, pogled pronicav. Govori čudno slovansko. Je mešanica ru-skega jezika s srbohrvaškim. Na odru so kot nemi statisti mladeniči in mladenke. Vsi brez vsake odpornosti. Bili so zanimivi slušajo hipnoze in individualne sugestije. Deloma težavni, deloma živce dražeči. Ben Ali! Na stolu je mladenka, govori, kaj de-lajo gotove, nekatere posetnikom znane osebe v Zagrebu, Beogradu, Newyorku in Odesi. Ben Ali šepeta: »Ali je N. N. živa v Newyorku?« Mladenka: »Dr. M. je živa. Potuje v London!« Glas iz občinstva: »Ni mogel!« Ben Ali: »To pravi medij, ne jaz! Če ni mogel, pa vzemite telefon in vprašajte!« Ben Ali: »Sedaj smo v Odesi!« močno pri tem pritiska s prsti na oko mla-

denke. Nadaljuje: »Ali je R. živ?« Mladen-ka po dolgem smu: »Ubili so ga boljševiski.« Ben Ali je končno zaključil svojo predsta-vo z eksperimenti iz sugestije množice. Vsi so »lenili roke. Bilo jih je zelo malo, ki po-tem niso mogli rok razkleniti. Cevljarski pomočnik P. bo tudi mogoče pomnil, kako mu je dišala papiroška na odru pri Ben Aliju, ki ga je med drugim vprašal: »Kaj radite?«, na kar mu je odgovoril: »Ben Ali-ja gledam...«

V Ljubljano je včeraj prispel iz Mari-bora na 62 vagonih veliki cirkus Kludsky, ki je bil prvotno v zelo malem obsegu, a se je sedaj razvil v veliko podjetje, ki raz-polaga z lokomotivami in avtomobili. Pred 20 leti je bil sličen dirindaj v Ljubljani, v gotovem oziru še večji, ko je prišel cirkus Barnum & Bailey. Na velikem travniku ta-koj za veleseljmom pod gozdom je cirkus Kludsky postavil svoj velikanski šotor. Po-stavitev šotora je bila izvršena z amerikan-sko naglico. Vse popoldne so prevažali ve-like vozove, v katerih je bila razna oprava in po močne kletke z različnimi živalmi in zverinami. Snoči je naša lepa Aleksandrov-ka ob promenadnem času popolnoma iz-umrla, vse je drvelo tja v Tivoli, da gleda, kako veliki slon, kateremu so paglavci da-jali različna imena, kakor »Marko«, »Šimen« in »Tarzana«, prevaža s svojo trdo glavo tež-ke vozove s tako lahkoto, kakor piše pisar s peresom. Vlado je na tem travniku ži-vahno vrvenje v pozno noč, ko so vse klet-ke z živalmi spravili pod velikanski šotor.

Bili so pri tem zopet prav ljubljansko tipični prizori. Mladina je vrgla knjige v kot in včeraj skoraj vse popoldne gledala veli-kega orjaškega slona. Mali paglavci so ga prijemali za rep. Slon ni reagiral, poslušal je samo svojega vodnika, ki mu je vedno kričal: »Šibaj! Šibaj!« Na travniku se je zbralo skoraj pol Ljubljane. Prevladovali so kratki ostrženi lasje. Razne Anike, Stefike, Julike in druge, ki si niso mogle priboriti prostora za predstavo Ben-Alejevo, oziroma, ker niso imele dorežljive kavalirjev, so pri-hitele pred cirkus Kludsky, kjer so posebno obudovalle dolge uhleje slonove...

Pozor! PRIDE! Pozor!
Kapitan Scotta
smrtno potovanje na
južni tečaj
1835 **Kino „Ideal“**

Velik vlom v Šiški

Vlomilci in tatovi so nekaj dni, more-biti radi poletne sezone, mirovali in že pre-cej dolgo časa ni policijska kronika bele-žila nikake drzneje in rafiniraneje tatvi-ne. Na začudenje vseh sosedov in prebiva-lstva je bil po noči 15. t. m. na izredno dr-zen, doslej nepojasnjen način izveden vlom v stanovanje samskega strojevodje južne železnice Ivana Urbančiča, ki stanuje v Zg. Šiški št. 112.

Včeraj okoli 17. je strojevodja Ivan Urbančič opazil nered v svojem stanovanju. Iz omare in iz drugih shramb mu je neznan tat odnesel mnogo obleke, zimsko suknjo, perila in razne dragocenosti v skupn vred-nosti 11.400 Din, med drugim tudi 1400 Din gotovine. Kako se je vlomilec splazil v sta-novanje, še ni pojasnjeno. Najbrže je sta-novanje odprl s ponarejenim ključem. Nato je po sobi prebrskaval in končno dobil ključ za omaro ter tako nato brez strahu in mi-rno naložil plen na rame in zopet neopaženo odšel v neznan smer. O vlomilcu ni nika-kega sledu... Vlom je vzbudil v Zgornji Šiški splošno senzacijo.

Iz Celja.

— **C Novo mesne cene v Celju.** Mestni magistrat objavlja: Z ozirom na sedanje cene živine so po zaslišanju vet. izvedenca smatrajo od 16. junija dalje za prodajo me-sa v mestu Celju nastopne cene kot primer-ne: za 1 kg prvovrstnega mesa volov in telic do Din 20, za 1 kg drugovrstnega me-sa volov, telic in bikov, izvzemši kravje meso do Din 18, za 1 kg mesa debelih krav do Din 15, za 1 kg telečjega mesa do Din 20. Prodaja mesa po višjih kot navedenih cenah se bo smatrala kot navijanje cen. Vsak mesar mora imeti na vidnem mestu označene cene mesa tako, da jih vsakdo lahko vidi. Mesarji, ki se ne bi ravnali po določilih objavljenega razglašja, bodo ova-deni in kaznovani. Tudi občinstvo se opo-zarja, da prestopke prijavi tržnemu nad-zorniku, pol. oddelku ali pa državnemu pravdnistvu. — V občini Celje-okolica va-ljajo glasom razglašja srezkega poglavarja iste mesne cene, kakor v mestu Celju, v vseh ostalih občinah celjskega sreza pa va-ljajo naslednje cene: za 1 kg prvovrstnega mesa volov in telic do Din 19, za 1 kg dru-govrstnega mesa volov, telic in bikov, iz-vzemši kravje meso do Din 17, za 1 kg me-sa debelih krav do 15, za 1 kg mesa drugih krav do Din 13, za 1 kg telečjega mesa do Din 18.

— **C Društvo hišnih posestnikov za Celje** in okolico sklicuje za torek, dne 23. junija ob 20. zvečer v gostilniške prostore Na-rodnega doma v Celju članski shod z dnev-nim redom: »Davčna reforma in hišna po-sest.« Udeležba je za vse člane obvezna.

— **C Savinjska podružnica S. P. D.** na-znana, da je cesta iz Solčave v Logarsko dolino že popravljena in pripravna za vož-njo z avtom. Dne 28. junija ob 14. se otvori nova planinska koč v Logarski dolini s planinsko veselico. Odbor bo skušal članom po možnosti preskrbeti čeneša vozila iz Celja ozi. iz postaje Rečica na Paki do Solčave. Člani naj se pravočasno javijo v drogeriji »Sanitas« Celje.

— **C Oddaja poštne vožnje.** Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja za eno leto v zakup prevoz pošte na progi Dobrna–Celje. Javna ustna pogajanja se bodo vršila komisijsno ob 11. uri, dne 27. ju-nija pri županstvu Dobrna. Natančnejši po-goli so na vpogled pri občini in pošti v Do-brni, Vojniku in Celju

NOVI BELGIJSKI MINISTRSKI PRED-SEDNIK. Za predsednika nove belgijske vlade je bil določen kriščanski demokrat POULLET.

Iz Maribora.

— **m Izprememba uradnih prostorov.** Mestni šolski svet in obrtno-nadaljevalna šola imata odslej svoje uradne prostore na mestnem magistratu (vložišče).

— **m Nabori letnika 1905. za mesto Ma-ribor** se vršijo dne 22., 23. in 24. junija t. l. v Gambinovi dvorani. Nabora se morajo udeležiti vsi mladeniči, rojeni 1905. leta in tudi oni, poprej rojeni, ki pa niso bili do sedaj pregledani iz kateregakoli vzroka. Na dalje se morajo udeležiti vsi začasno nespo-sobni letnikov 1900, 1901, 1902, 1903 in 1904. Rekrutna komisija bo pričela posloovati ob 7. uri zjutraj ob navedenih dneh.

— **m Skrlatica na kirurškem oddelku** javne bolnice. Na kirurškem oddelku jav-ne bolnice so se pojavili trije slučaji skrla-tice in je vodstvo bolnice odredilo, da se za čas od 16. do 25. t. m. kontumacira ves od-delek. Za nujne, popolnoma neodložljive slučaje je določena baraka na vrtu. Obiski bolnikov v kirurškem in dermatološkem oddelku so na odredbo dr. Dermovška za-časno ukinjeni.

— **m Policijske vesti.** Posestnici Alojziji Patz iz St. Ilja je bilo v franciskanski cerkvi ukradenih 135 Din. — Policija je aretirala dva zakonca, osumljena tatvine prtov v Magdalenski cerkvi.

Sokol

Ljubljanski Sokol priredi v torek, dne 23. t. m. na svojem letnem telovadišču svoj običajni »Kresni večer«, ki bo vsebo-val pester in zanimiv spored. 1234/n

Narajaška tekma Ljubljanskega So-kola. Ljubljanski Sokol naznaja, da se vr-ši na letnem telovadišču v Tivoliju nara-ščajska tekma po sledečem sporedu: v so-boto, dne 20. t. m. popoldne ob 4. tekmuje moška in ženska deca, v nedeljo 21. t. m. dopoldne ob 8. pa moški in ženski naraščaj. Vstopnina Din 5. Cenjene roditelje in pri-jatelje sokolskega naraščaja vljudno vabi odbor. 1233/n

— **Ljubljanski Sokol.** Po bb. Fran Kav-čiču in Viktor Rohrmannu prešli smo od imenovanega dobrotnika v dar Din 1000, za kateri znesek se darovalcu kar najtopleje zahvaljujemo. Zdravo! Odbor. 1227/n

— **Ljubljanski Sokol.** Z ozirom na go-vorico, ki kroži po Ljubljani, da je vodstvo cirkuza Kludsky ponudilo Ljubljanskemu Sokolu kot najemno letnega telovadišča za šest dni Din 50.000, izjavljamo, da so te vesti neutemeljene, pač pa je zastopnik podjetja ponudil društvu dnevne odškodni-ne Din 400. — Toliko v vrednost članstvu. Odbor. 1228/n

— **Sokol Ljubljana II.** razglašja: Pri-prave za veliko tombolo, ki bo eno prihod-njih tedelj, so v polnem teku. Pričela se bo ob 16. uri in bo v senci. Za sedeže bo po-skrbljeno. Hočemo zadovoljiti igralce in si pridobiti simpatije. Dobitkov bo zelo veli-ko, lepih in dragocenih. Segajte pridno ta-koj po tablicah. Cena 2 Din je naravnost bagatelna. 1226/n

Plačan umor

V Čakovcu v Medjimurju je bil te dn izvršen strašen zločin, ki popolnoma nič ne zaostaja za krvavimi zločini v velemestih. Posestnik Jakob Srnc iz Malega Mi-haljevca je živel v stalnem prepiru s svojo ženo Maro in zetom Ivanom Pintaričem. Končno se je preselil v bližnji kraj Ferka-novec. Njegova žena je imela »red tem ljubavno razmerje s svojim zetom, ki ni ostalo brez posledice.

Pretekli dne je šel Srnc okoli 22. iz Sv. Jurja na Brezju proti domu, popreje pa se je ustavil v župnišči, razgovarjač se z župnikom o svoji ženi. Nato je odšel proti domu. Na poti ga je ustavil seljak Medlobi in mu rekel, da naj pri njem prenoči. Pin-tarič pa je to svojo nesrečo odklonil. Kma-lju zatem ga je srečal Gjuro Dobošič, ki ga je že iskal v Ferkanovcih in nenadoma brez povič oddal nani iz bližine 2–3 ko-rakov strel. Srnc se je smrtno zadet v pr-sa zgrudil na tla in ko je ležal na tleh mu je naprdalec pognal še dve krogli v glavo.

Zdi se, da sta Dobošiča najela žena Mara in zet Pintarič ter ga plačala, da ubi-je Srnce. Da odvreme vsak smu od seba, je odšel Pintarič kritično noč v Varažinske toplice. Dobošič, ki je bil prijet je priznal, da mu je Pintarič dal 1200 Din — zakaj, tega ni hotel povedati.

Tudi Pintarič sam prizna, da mu je dal omenjeno vsoto, noče pa navesti v kakšne svrhe.

Na kraj zločina je takoj odšla sodna komisija ter so bili vsi trije zločinci izro-čeni sodišču. Vsi trije činično taje, dasi so sprva orožnikom zločin priznali. Razprava se bo vršila pri novoosnovani ekspozituri samoborske okrožnega sodišča v Ča-kovcu

Gospodarstvo

Kongres gospodarskih korporacij v Beogradu

Na seji zastopnikov beogradske trgovske in obrtniške zbornice, Udruženja izvoznikov in Centralne industrijskih korporacij je bil določen datum in dnevni red III. kongresa naših gospodarskih čimteljev v Beogradu. Kongres se bo vršil 5. in 6. septembra. Na dnevnem redu so v zelo važni problemi, kakor vprašanje davkov, socialne zakonodaje ter določitev količine in vrednosti našega izvoza od 1. septembra 1925 do 31. avgusta 1926. O davkih bo poročala splitska trgovska zbornica in sicer o sedanjem stanju naših davčnih razmer, o davčni reformi pa Centralna industrijskih korporacij. Beogradska industrijska zbornica prevzame referat o zakonu o zaščiti delavcev, beogradska obrtniška zbornica referat o zakonu o zavarovanju delavcev, Savez industrijev pa problem reforme naše socialne zakonodaje.

Poleg tega se bo razpravljalo pri določitvi količine in vrednosti našega izvoza o ukrepih, ki bi bili potrebni, da se naš izvoz poveča. Kakor vidimo, bo beogradski kongres po programu svojega dela in važnosti problemov, ki pridejo v razpravo, za vse naše gospodarstvo enotnega pomena. Ker hočejo strokovnjaki na tem kongresu točno opredeliti prognozo izvoza v predstoječem letu, si je pridobil kongres veliko zaupanje tudi v inozemskih gospodarskih krogih. Zlasti važno je, da pride na dnevni red tega kongresa problem socialne zakonodaje in davčne reforme, t. j. dveh rak-ram na našem gospodarstvenem organizmu. Od končne povoljne rešitve teh dveh problemov je odvisna konsolidacija našega političnega in socialnega življenja.

Položaj na žitnem trgu

(Tedensko poročilo novosadske blagovne borze)

Porast dinarja zelo vpliva na žitni trg. Situacija je zelo oslaba, vsa trgovina je v zastoji, povsod vlada nesigurnost, ker ni nič ne ve, kje se dinar stabilizira. Povpraševanja po žitu skoraj ni, če ne računamo neznatne spekulacije z novim žitom. Prekupčevalci ponujajo mnogo blaga, zlasti za ta mesec. Promet je bil samo s pšenico in turščico, dočim se za druge pridelke ni bilo nič zmeniti. Celokupni promet je znašal 222 vagonov. Izgledi na novo žetev pšenice so dobri. Če ne bo toče ali suše, bomo imeli letos dobro srednjo letino in dobro kakovost. Stare pšenice je bilo prodano 26 vagonov. Ves promet je šel na račun madžarskega blaga. Pariteta Röske je notrala začetkom tedna 460, koncem tedna pa 445 dinarjev. Eks plova Beograd so kupovali po 462,50, koncem tedna pa ponujali po 455. Kupovali so večinoma samo poedini mlinci in vojaški dobavitelji iz Srbije. Manjše količine tega blaga gredo v Bolgarijo, ki uvaža precej srbijanske pšenice iz Makedonije, ter jo plačuje franko okrog 480 Din. Srbija je kupila zadnje dni tudi nekaj »Rosa-je« 79-80 težke, ki so jo ponujali koncem tedna po 460 Din brez kupcev. Pomudba te pšenice je precejšnja. V Beogradu imajo inozemske trgovce na skladiščih večje količine te pšenice. Novosadska pšenica sploh ni šla v promet, pa tudi dovoz na trg je izostal. Porast dinarja je slabo vplival tudi na trgovino z novim blagom. Resnih kupcev doslej sploh ni bilo, ker cena ne odgovarja nobeni svetovni pariteti, in če bo dinar še rastel, bodo morale cene padati, sicer ne bo mogoče izvažati našega blaga. Backo vagonsko blago je padlo prejšnjim tednom od 360 na 350 Din. Pomudba je bila znatna, dočim kupci niso hoteli kupovati. Plovbeno blago so ponujali ves teden po 360-355 Din brez povpraševanja, kar pomeni, da izvozniki ne želijo operirati s temi cenami na tržišču. Položaj na žitnem trgu v Bratislavi in na Dunaju je bil čvrst. Cena pšenice franko Bratislava je bila poškodila na 215 Kč, koncem tedna so jo pa še ponujali po 210 Kč brez kupcev. Za enkrat ponujajo samo slovaško blago. Na obeh tržiščih so bile kot prodajalci naše trgovce, ki so ponujale prejšnje kupčije.

Turščice je bilo prodane 196 vagonov. Backo vagonsko blago je padlo v ceni od 192,50 na 187,50 Din, srensko od 200 na 192,50. Junji backo od 197,50 na 198,50 in junji od 205 na 200. Banatska ladja Donava VI. od 205 na 105; vse to blago so ponujali brez kupcev. Povpraševanja takorekoč sploh ni bilo. Nekaj vagonovskega blaga je šlo preko Kelebije, nekaj tudi v Bosno. Plovbeno blago ni imelo kupcev; cene, ki jih plačuje inozemstvo, ne odgovarjajo novosadskim. Dunaj je plačeval plovbeno blago po 138, koncem tedna po 137, za junji 139, koncem tedna 138, za junji 140-141, koncem tedna 140, za avgust 142-143 Kč, vse eks plova Dunaj kasa prihoda. Braila je plačevala blago, ki se nahaja že tam, po 160 šil., ploveče po 139, pred nakladanjem pa 158, vse eks plova Braila kasa dovozu. Te cene odgovarjajo po današnjem tečaju 185-187,50 franko plovbeno postaja nakladanja. Pomudba je bila precejšnja. Mnogo se ponuja blaga za junji, mnogo pa je tudi prejšnjih kupčij, ki niso prodane. Poljedelci so dovažali na trg zelo malo. Vagonsko blago pariteta Kelebija, zacarinjeno, so plačevali po 124-125 Kč, blago v pristaniščih za pošiljateve koncem meseca po 126, za začetek julija pa po 127,50. Domača moka sploh ni šla v promet. Povpraševanja ni, pomudba pa je tudi zelo slaba. Madžarsko »T« (odgovarja naši »6«) so prodajali po 500 Din Kelebija, kupci so vojaški dobavitelji. Poleg madžarske so kupovali tudi italijansko moko. Italijansko moko, ki odgovarja naši »6«, so ponujali in kupovali po 105 Mr pariteta Postojna, po isti ceni pa tudi franko Gruz; franko Zelenska po 190 lir. Pomudba je iz Italije

velika. Kupci so tudi v tem slučaju vojaški dobavitelji. Letošnja letina je čemena obeta biti zelo dobra po kakovosti in količini. Že sedaj ponujajo garantirani 66 težki srenski ječmen po 300 Din. Kupcev še ni.

Inozemska tržišča. V Avstriji je tendenca splošno mirna, ker so ostali ameriški žitni tečji doslej na isti višini. Promet je zelo slab, cene neizpremenjene. Notirajo vstevši davek na blagovni promet brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica domača 52,50-53,50, madžarska potiska 45,50-55,50, Rosafé 53,50-54, rž domača 46,50-47,50, madžarska 46,50-47,50, češko moravski ječmen domači 38-42, turščica 30-31, oves 43-44, seno 11-14,50, slama 10-10,50. Na Češkoslovaškem je trgovina z žitom in poljedelskimi pridelki dan za dnevom slabša. Notirajo: pšenica 220-245 Kč, rž 195-200, ječmen I. do 205, vse za 100 kg ab domača postaja. Prekomorska pšenica 238, rž 192, oves 175-190 Kč, 100 kg ab Tešin, jugoslov. turščica 100 kg 139 Kč ab Bratislava in Dunaj. V Italiji (Trst) notira pšenica 280 šil. V Belgiji turščica junji 10,60 hol. gold., v Romuniji (Braila) turščica 164 šil. V Chicagu notirajo: pšenica junji 168, pšenica september 166, turščica junji 118 dol.

Sladkorni trg

Zadnji teden je bil položaj na sladkornem trgu nekoliko labilnejši nego predzadnji. Na ameriško tržišče je vplivala nepričakovana velika suša tako, da so začele ameriške rafinerije s tečajem 2,83 in 2,88 za september in december zopet izpopolnjevati svoje zaloge. Huda vročina je pospešila kupčije in dvignila tečaje, ki so bili najvišji 10. junija. Dasi ni bilo večjih kupčij, je tendenca pri teh tečajih (za september 2,85, za december 2,93, za januarja 2,91 in za februarja 2,97) takoj popustila in do 12. junija so padle cene za julij na 2,67, za september 2,81, za december 2,88, za januar 2,87, za februar pa na 2,90. V Angliji se je obdržala sicer stabilnejša tendenca do konca tedna, ameriški kristal se je prodajal za 17 cif Anglija, dočim so plačevali češki kristal po 16/9-16/10½ po Hamburg za pripravljene in jesenske pošiljave. Vzrok slabe tendence je konstantna nadprodukcija sladkorja na Kubi, z druge strani pa vpliva na sladkorni trg tudi položaj v drugih produktivnih krajih. Tako se je zvišala količina javanske sladkorne kampanije od 2.100.000 ton na 2.125.000 proti prvotnim kalkulacijam, ki so napovedovale 1.970.000 ton. Tudi Avstralija pridelala letos več sladkorja nego so prvotno pričakovali. Do konca maja so pridelali na Kubi 4.900.000 ton sladkorja. V pristanišču na Kubi so pripeljali 78.000 ton proti 115.000 tonam pred enim tednom in 140.000 pred 1 letom. Iz pristanišč je pa šlo 114.000 ton proti 123.000 tonam pred tednom in 75.000 tonam pred 1 letom. Zaloge znašajo 1.255.000 ton proti 1.291.000 pred tednom in 900.000 tonam pred 1 letom. Dasi je celokupni letošnji izvoz sladkorja s Kube za kakih 400.000 ton večji od lanskega, ni računati z enakomerno naraščajočim in svetovnim konzumom, ki bi absorbiral letošnjo rekordno letino na Kubi.

Položaj na žitnem trgu

—g Vpliv Stinesove krize na Madžarsko. V madžarske gospodarske kroge so se bal, da bo imel polom Stinesovega konzerna slabe posledice na madžarsko gospodarstvo. Informirani krogi so mnenja, da je bil ta strah pretiran. Stines na Madžarskem ni imel toliko vpliva, da bi njegov polom povzročil večje perturbacije. Če bo hotel likvidirati svoja neznatna podjetja na Madžarskem, se bodo lahko našli interesi, ki to prevzamejo.

—g Svobodna cona v Splitu. Na glavni skupščini splitske trgovske in obrtniške zbornice je bil stavljen predlog, da se osnuje v Splitu svobodna cona.

—g Romunska letina ogrožena. V Romuniji divjajo strašne nevihte. Škoda na polju je velika. V dveh pokrajinah je zapadel celo sneg.

—g Propadanje naše lesne industrije. Podjetja naše lesne trgovine in industrije so začela propadati in sicer najprej v Bosni. Ni izključeno, da zadene kmalu ista usoda tudi podjetja v Sloveniji. Vse nade se sučejo sedaj okrog dobre letine. Toda kaj bo, če letina ne bo vsako leto dobra? V tem slučaju bomo zopet navezani na izvoz lesa, živine in mesnih izdelkov. Ali dotlej lahko naša lesna industrija popolnoma propade. Glavni vzrok tega žalostnega stanja naše lesne industrije so: dragi krediti, porast dinarja in strašno drage železnice. Prevoz lesa je tako drag, da požre lesnemu trgovcu še zadnje ostanke eventualnega dobička. Tu je potrebna takojšnja intervencija državnih organov. Vlada naj stori svojo dolžnost, da prepreči popolni zastoj ene najvažnejših panog našega gospodarstva.

—g Dobave. Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 26. junija t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina za razsvetljavo. Vršile se bodo naslednje oteratne licitacije: Dne 10. junija t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave starega železa. — Dne 13. junija t. l. pri generalni direkciji posrednih davkov v Beogradu glede dobave oblike za fin. kontrolo (8250 kap, 8250 garnitur oblike, garnitura sestoji iz bluze, plašča, hlače, dokolenk in dolgih hlač). 16.500 kom. srajc. 16.500 kom. spodnjih hlač, 8250 parov usnjenih gamaš in 8.500 kom službenih smukov: pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave raznega materiala (asfalt, samotna moka, mavec, trstika, strešna lopenka, samotna opeka); pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 91.250 kg raznega železa. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani in interesantom na voogled

Dostojevskij o svoji smrtni obsodbi in drugi ženitvi

Nedavno je priobčil prof. Piškanov v reviji »Pečat i Revolucija« dva zanimiva dopisa Dostojevskega. Prvo pismo govori o njegovi smrtni obsodbi, drugo pa o poroki z Ano Grigorjevno. Dostojevskega so hoteli ustreliti 22. decembra 1849, kot člana revolucionarne stranke. Car je Dostojevskega in nekatere druge na smrt obsodbo revolucionarje pomilostil, kar so jim sporočili šele na morišču. Po povratku z morišča v trdnjavo je pisal Dostojevskij svojemu bratu:

»Brate, moj najdražji prijatelj! Obsojen sem na štiri leta prisilnega dela v trdnjavi, menda orenburški, potem bom navaden vojak. 22. decembra so nas odpeljali na Semjenski trg. Tam so nam prečitali smrtno enovinski trg. Tam so nam prečitali smrtno smo morali obležiti bele srajce. Tri obsojence so postavili k ograji, da jih ustrelje. Razdelili so nas v skupine po tri in tri. Justifikacija bi se imela vršiti po skupinah. Bil sem v drugi skupini in moje življenje se je skrčilo na tri minute. Mislim sem nate, dragi brat, in na vse tvoje. V zadnjem trenutku sem mislil samo nate in takrat sem šele spoznal, kako si mi drag. Naglo sem objel Pleščejeva in Durova, ki sta stala kraj mene, in tako smo se pripravili na smrt. Kar so se oglašali bobni, prve tri obsojence so odvezali od kolov, pripeljali so jih k nam ter nam sporočili, da je naša njegova carsko veličanstvo pomilostilo. Nisem klonil duha. Življenje je povsod enako, ono je v nas samih, ne pa v naši okolici. Z menoj bodo drugi ljudje. Biti človek med drugimi ljudmi, ostati človek v vseh slučajih in tudi v tej strašni bedi ne izgubiti poguma, to je zame življenje, to je cilj mojega življenja. Ali res ne bom smel nikoli več prijeti za pero? Mislim, da bom mogel v teh štirih letih znova pisati. Pošlem ti vse, kar napišem, če bom smel pisati. Bože, koliko dragocenega materiala za nova dela se izgubi v štiriletnem jetništvu. Če mi ne dovolijo pisati, ne vem, kaj se zgodi z menoj. Rajši bi bil zaprt 15 let, nego da ne smem pisati. Toda ne beli si glave nad mojo usodo. Vidi, da se nisem izgubil poguma, da še vendar upam. V štirih letih se moja usoda zboljša. Bom navaden vojak, torej ne jetnik. Bodi prepričan, da se prej ali slej zopet objameva. Danes sem gledal tri črti ure smrti v obraz, živel sem v mislih na predstoječo smrt, stal sem na skrajni meji med življenjem in smrtjo in zdaj živim drugič.«

Ko se je Dostojevskij drugi oženil, in sicer s svojo stenografsko, je sporočil prijatelju Suslovu, da se je poročil z Ano Grigorjevno. Pismo je bilo napisano 23. aprila 1867 v Drazdnhauzu, kamor sta novoporočena odpotovala po poroki. Dostojevskij je pisal:

»Moja stenografska Ana Grigorjevna Smičkina je bila mlada, priključiva, kakih 20 let stara hči dobrih roditeljev z diplomio iz gimnazije, ki jo je končala z dobrim uspehom. Delo nama je šlo imenitno izpod rok. V 24. dneh, in sicer 28. septembra je bil roman »Muzikant« gotov. Ko je šlo delo h koncu, sem opazil, da se je stenografska zaljubila, dasi ni nikoli niti z besedico omenila svojih čustev. Tudi ona mi je bila čedale bolj všeč. In ker je moje življenje po bratovi smrti težko in dolgočasno, sem ji predložil, naj postane moja žena. Pristala je in vzel jo sem. Razlika v starosti je bila 20 let (20 in 44), pa sem vedno bolj prepričan, da bo ona srečna. Ima srce in zna ljubiti.«

Dostojevskij je pisal bržkone namenoma v tem neprijetnem tonu ženski, ki jo je takrat še ljubil in s katero ga je vezalo toliko spominov. V dnevniku Ane Grigorjevne najajamo opombo, datirano istega dne kot omenjeno pismo. Ana piše: »Feda (Dostojevskij) je danes zelo slabe volje, pa ne vem, na koga in zakaj se jezi. Tudi jaz sem razdražena. Danes zjutraj me je tako bolela glava, da nisem bila za nikamor. Feda je pisal pismo.«

400 letnica Lutrove poroke

Dne 13. junija je preteklo 400 let, odkar se je poročil Martin Luter s Katarino Bora. Bilo je v časih močnim kmetskih nemirov, ko je Luter sklenil, da bo vzgled njegovi knežji milosti nadškofu Albrehtu v Mainz in Magdeburgu, kateremu je resno svetoval, naj stopi v svetni zakon, vzel za svojo ženo omenjeno Katarino Bora. Pisal je nekemu svojemu prijatelju, da misli že tako, predno se loči od svojega življenja, stopiti v zakon, kakor to Bog zapoveduje. Njegova izvoljenka, ki je bila takrat stara 26 let je živela že od svojega 10. leta v samostanu Nimschen, je bila od l. 1515. nuna ter je v noči 5. aprila 1525. z osmimi drugimi nunami zbežala iz samostana, ko so se tam razširili Lutrovi nauki. Prišla je v Wittenberg, kjer ji je Luter preskrbel zavetje v hiši takratnega župana Filipa Reichenbacha. Luter takrat še ni mislil na zakon s Katarino, marveč jo je hotel leta 1524. celo omožiti z nekim duhovnikom v Orlandunde. Katarina je to odklonila in mu čez čas sramežljivo povedala, da bi se poročila samo z njim. Lutru je šlo to k srcu in kmalu nato je sledila poroka. Po poroki sta ostala v samostanu v Wittenbergu, katero zgradbo mu je podaril knez in kjer mu je žena 7. junija 1526. rodila prvo dete. Otrok je bilo čest. Katarina Bora je bila razumna, ljubezniva in praktična življenjska družica Lutru, ki pa, kakor se pripoveduje, tudi ni bila brez napuha in gospodstvenosti pri svojem trdnem značaju, ki nikakor ni bil ženskonežen. Napram svojemu možu je bila vedno uslužna pomočnica. Zivela sta zelo skromno in po Lutrovi smrti se je morala preživljati s kuho in prehrano raznih ljudi. Radi kuze je šla leta 1552. v Torzan, kjer se je tisto leto umrla.

To in ono

Voda na Marsu

Po mnenju znanega ameriškega astronoma Lowela je bilo na Marsu malo vode, zato so si morali njegovi prebivalci pomagati z zalogami vode na Marsovih tečajih. Led in sneg na tečajih se je tajal in to vodo so napeljali Marsovcji po ogromnih kanalih v ekvatorialne pokrajine. Znameniti astronom trdi, da je vsako leto opazoval premikanje vode, ko so se tajale snežene in ledenne plasti, od južnega tečaja po nešteti kanalih proti sredini planeta. Nato se je pojavilo na Marsovi površini rastlinstvo. Da nes tečejo od južnega tečaja po Marsovih ravninah ogromne množine vode, dokazujejo temne pege, ki se polagoma širijo po Marsu. Lowel smatra snijo barvo planeta, ki se pojavi vedno, ko se začne led tajati, za nepobitni dokaz pravilnosti njegove teorije. Kjer je barva temnejša, tam so večje množine vode. Ker pa temne pege na Marsu polagoma sploh izginejo, lahko sklepamo, da voda ni posebno globoka.

Z druge strani se nam vsiljuje vprašanje, kam izgine ta voda, ko se je začel planet svetiti. Mars se je začel svetiti postopno in sicer najprej tam, da se pojavi ta barva obenem z rastlinstvom, pozneje se pa spremeni v rjavo. Slednjič je Lowel izrazil prepričanje, da bi tudi na zemlji opazili spreminjanje barv, če bi se mogli dvigniti visoko pod nebesklo. Ob gotovih letnih časih bi videli, kako se širi od ekvatorja proti tečajem zelena barva. Na Marsu gre ta proces v nasprotni smeri. Rastlinstvo se namreč razvija v smeri od tečajev proti ekvatorju, ker se pojavi voda najprej na tečajih in šele potem priteče po kanalih do ekvatorja. Da teče voda po umetnih ne pa po naravnih kanalih dokazuje okolnost, da teče celo navzgor po planetih. Iz tega torej sledi, da so Marsovcji prepregli planet z mrežo umetnih kanalov, obenem pa opremili svoje bivališče s kompliciranimi tehničnimi pripomočki.

Oblecite Vaše malčke

v moderne in res pripravne lahne suknjičke iz prvotnega češkega platna poljubne barve. Perete kolikor hočete, barve ne izgube. Ze od 100 Din dalje. V zalogi razne velikosti.

Drago Schwab - Ljubljana

Kako žive grofje Berchtoldi

Pred dunajskim civilnim deželnim sodiščem je bila pretekli teden zanimiva pravda proti sinu bivšega zun. ministra grofa Berchtolda, ki je igral eno najvažnejših vlog ob izbruhu svetovne vojne. Grof Berchtold je bil oni zun. minister bivše avstro-ogrške monarhije, ki je sestavljal in odposlal kraljevini Srbiji najprej zelo pretirano noto glede zahtev Avstrije radi sarajevanskega atentata in pozneje vojno napoved. Takrat je bil grof Berchtold velik junak, toda ravno proces pred dunajskim sodiščem je razgalil popolnoma njegovo strahopetnost. Ta proces pojasnjuje na kratko, kako je bivši zun. minister grof Berchtold zapustil v vilih dnevi poloma leta 1918 Dunaj. Proces je tudi zanimiv, ker prav dobro pojasnjuje, kako žive bivši plemiški mogotci. Leta 1900 se je grofu rodil nadebuden sinko Sigmund, ki je nedavno na Dunaju v hazardni igri zaigral poldrugo milijardo kron, nakar je oče zahteval pri dunajskem sodišču, da sina postavijo pod kuratelo. Mladi grof Berchtold je vodil tudi razne valutne spekulacije, spekuliral je zlasti z dolarji in franki. Pri neki berlinski banki se je obvezal za 10.000 dolarjev ter se je obvezal položiti v prvotnosti v 75.000 Kč pri neki praški banki. Depozita ni izvedel ter ga je pozneje banka tožila na povračilo raznih stroškov in izplačilo kurzne difference, kar je skupno znašalo 26.000 Kč. Pri sodišču se je mladi grof upiral izplačilu difference odškodnine, češ da takrat še ni bil polnoleten, ker mora kot madžarski državljan dopolniti 24 leto starosti. Zastopnik berlinske banke je nasproti temu naglašal, da je mladi Berchtold češkoslovaški državljan, kakor njegov oče, Sin Sigmund Berchtold biva stalno na Dunaju in dobiva od svoje matere Nandne mesečno 50 milijonov za postranske izdatke. Zasiłane so bile razne priče glede rodbinskih razmer grofov Berchtoldov in upravitelji Berchtoldove palače na Dunaju je med drugim izpovedal: »V dnevih poloma je bivši zun. minister grof Berchtold pobegnil skozi okno svoje palače na Dunaju ter zapustil mesto in odpotoval v Svico. Grof Berchtold ni dobil od takrat dovoljenja za naselitev na Dunaju. Tudi posej njegovga gradu na Moravskem mu je prepovedano od češkoslovaške vlade. Bivši minister je primoran živeti na Madžarskem. Sin grofa Berchtolda je nekaj časa štirinlet. Ker je zaigral poldrugo milijardo, ga je oče razdednil.« — Upravitelj Berchtoldove palače na Dunaju je obenem izjavil, da zapravlja sin Sigmund ne biva stalno na Dunaju in da je bila njegova prijava policiji od strani matere napačna. Deželno sodišče je nato izreklo svojo nepristojnost glede tožbe berlinske banke za izplačilo kurzne difference.

Norveško novinarstvo

Država, ki ne šteje niti 3.000.000 prebivalcev in ki se razteza od Baltičskega morja do polarnih krajev, je s svojo žilavostjo zbudila pozornost vsega sveta. Norveška je svobodna šele dvajset let in vendar je že zaslovela z uspehi, ki so jih dosegli na vseh poljih znanosti odlični predstavitelji tega žilavega naroda. Narava je zbrala v notranjosti Norveške mnogo težkih ovir in krajevnih posebnosti tako, da bi ne bilo nič čudnega, če bi narod razpadel na več razlikih skupin. Toda Norvežani so ostali celota. Med faktorje, ki so preprečili razkroj narodnega organizma, spada v prvi vrsti

tisk. Težko si je misliti v naših razmerah koliko truda zahteva na Norveškem novinarstvo. Saj morajo listi iz prestolnice daleč na sever, kjer so pozimi ceste popolnoma zametene z debelo snežno plastjo, pa tudi promet po morju je zelo otežkočen. Vendar pa se Norvežani ne boje nobenih zaprek in so razvili novinarstvo tako, kakor malokateri narod.

Tam, kjer so tudi poedine občine raztresene daleč po planotah, ni mogoče informirati prebivalstva o važnejših dogodkih s pomočjo lepakov in zato so ljudje navezani na dnevnike. Iz tega sledi, da Norvežani ne poznajo čitalnic, kjer bi čitali novine, nego da si mora vsak naročiti list na dom. To zelo dobro vpliva na insercijo, na naklado novin, kakor tudi na upravo in poročevalsko službo. List mora prinašati poročila iz domovine in inozemstva naglo, ker v mnogih krajih navzlic točnosti zastare, predno pridejo do čitalca. Dober tisk mora znati nadomestiti čitalcu to, kar mu vzamejo slabe prometne razmere in daljave. Zato priobčujejo norveški listi redno literarne stvari, manjše povesti in pesmi, zadnje čase pa tudi ilustracije. S tem hočejo nagraditi čitatele za nedostatke, ki jih zakrivajo velike razdalje med olavnim mestom in provincijalnimi kraji. V sobotnih številkih priobčujejo večji listi povesti, ki zavzemajo eno ali dve strani. Tako se je razvilo literarno tekmovalstvo, ki vpliva na honorar, na gnotne razmere pisatelja in tudi na razvoj literature. Kar se tiče prevodov, prinašajo norveški listi samo najboljša dela svetovnih avtorjev.

Med vonjo je dosegel norveški tisk vrhunec svojega razvoja, dočim je nastopila zadnja leta zopet reakcija. Mnogi listi so omejili svoj obseg in naklado tako, da izhajajo samo trikrat ali štirikrat na teden, drugi so se združili, pa so tudi taki, ki se vedno prav dobro uspevajo. Vendar pa ta kriza ne more preprečiti, da bi se ne pojavljali novi listi, ki iščejo novih smeric v politiki, umetnosti in v javnem življenju. Nekatera podjetja hočejo izrabiti ugodno konjunkturo in izdajati zabavne liste. Zadnje leto so se zelo razširili različni tednik, ki in mesečniki s prevodno literaturo. To so večinoma inozemske izdelke, zlasti nemški. Toda tem publikacijam se ne obeta nič dobrega, ker norveški čitatelji neče povrsnosti, s katero mu ponujajo to duhovno hrano. Kriza norveškega tiska datira iz leta 1920. Statistika iz tega leta je merodajna. Število novin, sportnih, strokovnih, umetniških in literarnih glasil je znašalo v tem letu 900. Letos jih je že 1000. V Oslo izhajajo 13 dnevnikov, in sicer 5 konservativnih in liberalnih, 1 za pomorske in trgovske zadeve, 1 službi pokretu za nov književni jezik. 1 list je posvečen kmetijstvu, 2 delavstvu, 2 parlamentarni levici, 1 pa je nepolitičen. Dva bivša velika lista »Verdens-gan« in »Oreblad« sta prenehala izhajati mesto njih pa izhajajo »Oslo« in »Osloattena-vis«. Poleg dnevnikov izhajajo v Oslo 266 raznih drugih novin in publikacij. Na kmetih izhajajo 80 dnevnikov, od teh služi 24 parlamentarnim strankam. Komunistične in druge delavske stranke imajo v provinci 18 dnevnikov, kmetiska stranka 10, socialisti 5, neodvisnih je tudi 5. Listov, ki ne izhajajo redno vsak dan, je v Oslo 160. Stalne prodajalne novine razpeajo letno povprečno 33 milijonov izvodov tako, da pride na vsakega prebivalca letno 10 izvodov. Če odštejemo deco in nepismeno prebivalstvo, je to število občudovanja vredno.

SKRAJNI JE ČAS

je, da se pripravite, da eden par nogavic z žigom in znakom (rečo, modro ali zlato)

„ključ“

traja kakor štirje pari drugih, Dobivajo se v prodajalnah.

Velika tatvina bisero v Parizu

Pariški »Matin« prinaša vest o velikanski, nenavadno drzni tatvini bisero, ki je bila izvršena v ponedeljek v stanovanju nekega Indijca, kupčevalca z biseri in zastopnika nekega velepodjetja v Bombayu. K Indijcu je prišel v stanovanje neki Amerikanec, ki se je izdal za Benjamina Silverja. Amerikanec je cigar spremstvu je bil tola-mač, je priporočil neki ruski agent. Amerikanec si je ogledal zbirko bisero Indijca in nato izbral razne bisere v vrednosti 600.000 frankov. Kakor je običaj pri takih kupčijah, je Indijec izbral bisere, zavrite v svilnen papir, razvil in jih položil v kuverto, katero je Amerikanec s svojim znakom pred očmi vseh navzočih zapečatil. Nato je ovoj izročil Indijcu in ga prosil, da ga naj položi v blagajno, češ da pride naslednji dan po bisere in jih plača. Zatem se je poslovil. Ker naslednji dan po bisere se ni nikogar ni bilo, je postala Indijcu kupčija sumljiva. Odpeljal se je v hotel za kuzrzo je Amerikanec navedel, da ložira in vprašal po tem. Seveda v hotelu Amerikanca niso nikoli videli. Še manj poznali. Zle slutnje so obšle Indijca, vrnil se je v stanovanje, odprl kuverto ter v svoje največje presenečenje ugotovil, da se v njej niso nahajali dragoceni, pač pa ničvredni biseri, vredni jedva pet frankov. Odšel je takoj na policijo, kjer je podal opis storilca. Policija je mnenja, da tma opraviti s skrajno preigranim zločincem in je zato vpregla ves svoj aparat, da ga izsledi.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

M. KRISTOFIČ - BUČAR, Ljubljana, Stari trg 9
v lastni hiši. 101-L

Priporočam **BLUZE** ravno došle
krasne najnovejšega kroja.

OTROŠKE in DAMSKE OBLEKE, PLAŠČKE. — Velika izbira. Cene zmernе.

6 vagonov

seprti, po 15 ton čiste tovarne težine se prodajo po jako ugodni ceni. Vagoni so v brezhibnem stanju ter so na vpogled pri: **Kouzerčni tovarni GLOBUS d. d. na Vrhniki,** kamor je nasloviti ponudbe. 1802

edino uspešno patentirano in zakon. zavarovano sredstvo proti pleši in izpadanju las ter prhljam. Za eno popolno zdravljenje zadostja škatlja po priloženem navodilu. Dobiva se povsod. Po povzetju za Din 100 (in 10 Din za poštino) razpošilja **Kozmetički zavod LEDA,** Zagreb, Nikolićeva 1, poštni predal 35. — Skladišče za Ljubljano: „SALUS“ d. d. 113-L

PRAVI HOLANDSKI KAKAO

GROOTES

JE V PORABI NAJZDRAVNEJŠI, NAJOKUSNEJŠI IN NAJCELEŠI.

Poskus Vas prepriča! 1360 Zahtevajte ga povsod!

15 letno jamstvo
najpopolnejši **STOEWER** šivalni stroj s pogreznim transportiranjem (grabelj); z enostavnim premikom je pripravljen za šivanje, vezanje ali šivanje

LUD. BARAGA
LJUBLJANA
Selenburgova ul. 6, I. 116 T
Telefon št. 980.

1834

Potrjim srce naznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znanjem žalostno vest, da je naša ljubljana mati, gospa

Ivana Filipič

včeraj, dne 16. t. m. po kratki, mučni bolezni za vedno zatisnila svoje trudne oči.

Pogreb predrago se bo vršil dne 18. t. m. ob devetih na tukajšnjem pokopališču Preserje.

PRESERJE, dne 17. junija 1925.

Zalujoči ostali.

Zahvala.

1824

Vsem, ki so ob težki in tako tragični usodi našega dragega pokojnika z nami čutili, nas tolažili, darovali mnogo krasnega cvetja in v tako obilnem in častnem številu spremili nepozabnega pokojnika k večnemu počitku, izrekamo našo globoko in najiskrenejšo zahvalo.

Zalujoči rodbini
Nagy - Mikusch.

Vsem 59 T
ki hočejo piti dobro kavo, priporočamo našo izvrstno pravo domačo **kolišinsko cikorijo.**

IV. BRONČIČ & E. REBERNIK
pleskarja in ličarja
Ljubljana, Karel Kotnikova ulica
(baraka za Ledino)
se priporočata cenj. občinstvu. — Cene zmernе, postrežba točna. Triletna garancija. 121 L

L. Mikuš
Ljubljana, Metel trg 15
p. povzema svoje dolgoletne in solistične uspehe ter spremljuje svoje poslušalce.

Popravila in izboljšave hitro in skrbno.

RESTAVRACIJA - PENSIJON
LOVAČKI ROG
SELCE (Hrv. Primorje).

Vodim prvorazredno, v celnem Primorju znano domačo kuhinjo. Imam 80 čistih sob na razpolago. Posedujem vse pijače, ki so vedno na ledu.

Za obilen obisk se priporoča lastnik **Karl Dovečar.** 1745

Bolni na pljučih.

Tisoče ozdravljenih! Zahtevajte takoj knjigo o moji novi

umetnosti hranjenja ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsaki bolezni življenja, da se bolezen hitro premaga. Nočno potenje in kašelj prestane, telesna teža se poveča, ter po splošnem poopneju olajša bolečine.

Resni možje zdravniške znanosti potrdilo prednosti moje metode, ter jo radi priporočajo. Cilj moje metode je s svojim načinom prehranjevanja, tembolje bo za Vas.

Popolnoma zastoj dobite mojo knjigo, iz katere boste izbrali mnogo koristnega znanja, kar bode moj založnik izdal vega skupaj samo.

10.000 kom. zastoj in razposila, pišite takoj, da se bode moji knjigi, ki jih prištevam krogu srečnih dobitnikov te knjige.

Naslov: **AUGUST MARZKE**
BERLIN-WILMERSDORF
Bruchsalstr. 5. Abtl. 861
1833

Državni monopolski
Saharin

lahko dobite
v kristalu garantirano 440 sladkobe
5 gr po Din 11—
10 gr po Din 22—
50 gr po Din 110—
100 gr po Din 220— itd.
do 1000 gr po Din 2200—

v prašku garantirano 550 sladkobe
5 gr po Din 13-75
10 gr po Din 27-50
50 gr po Din 137-50
100 gr po Din 275— itd.
do 1000 gr po Din 2750—

v vseh lekarnah in drogerijah ter večjih trgovinah, kjer pa jih ni, lahko si nabavite v glavnem skladišču

„Isis“ d. d. veletrgovalnica
ZAGREB. 1746

Vsaki paket je zaprt z državno monopolsko banderolo.

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialno namenu občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 10. Najmanjši znesek Din 10.

NARODNA TISKARNA

Ljubljana, Knafleva ul. 5

Izvršuje najceneje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge tiskovine.

Telefon šte. 304

Službe

Prodajalka
(spretna) konfekcijske in manufakturne stroke — se sprejme — Ponudbe pod „Spretna“ na poštni predal št. 160. 1819

Mjesne agente i zastupnike
za sva mjesta Hrvatske Dalmacije i Slavonije — tražimo. — Kuzmič čaj, Zagreb, Kukovičeva 30. 1817

Trg. pomočnik
išče službo v mestu ali na deželi; gre tudi kot poslovodja. — Ponudbe pod „Sigurnost/1810“ na upravo „Slov. Naroda“.

Skladiščnik,
starejša in dobra moč, izurjen v mešani stroki, želi premeniti službo. — Ponudbe pod „Dobra moč/1812“ na upravo „Slov. Naroda“.

Trg. pomočnik
dobra moč, verziran v mešani stroki, prevzame vodstvo podružnice. Po- loži do 25.000 Din kavic je. — Pristopi tudi kot družabnik s sodelovanjem k dobrodošli trgovini. — Ponudbe pod „Trgovina/1825“ na upr. „Slov. Naroda“.

Deklica za vse,
katera razume tudi nemško — se sprejme k mali družini v Ljubljani. — Naslov pove uprava „Slov. Naroda“.

Blagajničarka,
zanesljiva in inteligentna, išče službo v kakšni trgovini ali hotelu, event. v kavarni. — Ponudbe pod „Stalnost/1815“ na upravo „Slov. Naroda“.

Stenografinja
in strojeopiska (izurjena) išče službo; najraje v Ljubljani. — Ponudbe pod „Stalnost/1815“ na upravo „Slov. Naroda“.

Gospodična
z večletno prakso, vaje na vsakršnega pisarniškega dela — želi premeniti službo. Gre tudi na deželo. — Pismene ponudbe pod „Izveščana moč/1816“ na upravo „Slov. Naroda“.

Večji domači zavarovalni zavod sprejme v življenjskem oddelku za ljubljansko in mariborsko oblast več **poverjenikov** in potnikov. Novinci se vpejelijo. Vpokojevcem in reduciiranim se nudijo lepila, vrtila. — Pismene prošnje z natančnimi referencami pod „Dober zaslužek/1823“ na upravo „Slov. Naroda“.

Mali oglasi

v „SLOVENSKEM NARODU“ so najcenejša in najuspešnejša posredovalnica za službe, prodaje, nakup, stanovanja itd. itd. — V svojo lastno korist naj se jih vsakdo poslužuje!

Razpis.

Načelstvo „HERA“ stavbene registr. zadruge z o. z. v Ljubljani razpisuje oddajo **stavnih, tesarskih, krovskih in ostalih del** z dobavo materiala za napravo eno in dvodružnih skih hiš.

Narči, proračuni, splošni in podrobni pogoji so na vpogled oziroma se dobe proti povračilu stroškov v zadružnem lokalu v Ljubljani na KETTE - MURNOMI (prej Sv. Martina) cesti št. 3 v dneh 20., 22. in 23. junija med 14. in 19. uro. Načelstvo.

1805

Naznanjamo cenj. občinstvu, da smo ustanovili družbo z omejeno zavezo pod imenom

„EXPRESS“

za prodajo avtomobilov, motociklov, koles, pneumatike in potrebščin, kakor tudi bencina, olja, tovarne masti in vseh v to stroko spadajočih predmetov po konkurenčno nizkih cenah.

Uredili smo delavnico za popravila, kjer so zaposleni sami strokovnjaki in jamčimo za vsako delo.

Postregli bomo cenj. odjemalce točno in vestno vedno le s prvovrstnim blagom po najnižjih cenah, kar je le vsled malih režijskih stroškov mogoče. — Dolgoletne izkušnje naših družabnikov jamčijo vsestransko za strokovno postrežbo.

Priporočamo se z odličnim spoštovanjem
EXPRESS d. z o. z.
LJUBLJANA, VEGOVA ULICA 8

1805

Prodajm

Prodajm
do 500 q zdrobljenega (cres) čreša (smrekovo lubje) franko postaja St. Peter - Savinjska dolina. Ponudbe z navedbo cer. na upravo „Slovenskega Naroda“ pod „Creslo/1786“ št. 16. 1786

Kurom

Pozor! Pozor!
Najvišje plačujem stare moske obleke, če vije in pohištvo. Zadoštuje do p. snica, da pridem na dom. — Drame, Galusovo nabrežje št. 29, Ljubljana. 1808

Posojila

25.000 Din
posodim brezobrestno dotičnemu, kateri mi preskrbi stanovanje 1—2 sob s kuhinjo. — Ponudbe pod „Din 25.000/1797“ na upravo „Slov. Naroda“.

20.000 dinarjev
posodim podjetju, kateri mi preskrbi stalno službo. — Ponudbe pod „Uradnik/1799“ na upravo „Slov. Naroda“.

Kateri gospod
posodi mladi dami 10.000 dinarjev v svrhu razširjenja njene obrti. Obrestni plačam po dogovoru. — Ponudbe pod „Blaga duša/1793“ na upravo „Slov. Naroda“.

Katera dama
posodi mlademu uradniku Din 5000 proti mesečnemu odplačilu Din 1100. — Pismene ponudbe pod „Nujno/1800“ na upravo „Slov. Naroda“.

Nezemljinine

Malo hišico
v mestu ali predmestju kupim. Cena do 40.000 dinarjev. — Pismene ponudbe pod „Enodružinska/1794“ na upravo „Slov. Naroda“.

Čokali

Iščem lokal
za trgovino v mestu ali okolici. — Ponudbe z navedbo najemnine pod „Lokal/1791“ na upravo „Slov. Naroda“.

Pozor brivci!
Prodajm brivnico izpod cene. Zamejam z drugo brivnico ali vzajem družabnika, kateri bi mogel pozneje sam prevzeti. — Naslov pove uprava „Slov. Naroda“.

Odda se — skupaj ali posamezno — več pri- zemno ležečih

vinskih kleti
na Celovski cesti št. 43 s 15 sodi (ca. 350 hl) v dobrem stanju. — Dopisje na: I. Knez, Ljubljana, Gosposvetska c. 3. 1822

Dopisovanje

Samotar
išče blago dušo, ki bi hotel deliti samoto kot prijateljica. — Ponudbe pod „Zvestoba/1829“ na upravo „Slov. Naroda“.

Gospodična
(osamljena) želi dopisovati z inteligentnim gospodom. Prednost imajo državni uradniki. — Ponudbe pod „Cvetiča roža/1828“ na upravo „Slov. Naroda“.

Dvignite pisma
v upravi „Slov. Naroda“: L: „Dobra služba 20/114/L“; „Pomočnica“; „Sobaz“; „Stalnost“; „Turisti“.

Gospodična,
ki se je vozila v nedeljo dne 14. t. m. od Kamnika do Ljubljane z večerim vlakom in bila v vozu od gospoda v rjavi obleki opazovana — se prosi za naslov pod „Pla- ve oči/1827“ na upravo „Slov. Naroda“.

Nevesto ali ženina dobiš

najlažje potom malih oglasov „Slovenskega Naroda“! **Prepričaj se!**

Razno

Makulturni papir
po Din 5.— kg naprodaj v upravi „Slov. Naroda“.

Pst! Patent 2538!
Samo „LUCIFER“ uničuje trajno stenice (šurke)! — Winter, Ljubljana, Sv. Petra cesta 35, — Medic. Maribor, Gosposka 23. 118/L

Pristni, naravni malinovec
z najboljšim sladkorjem vkuhan — v steklenicah in sodčkih — na drobno in veliko — nudi Lekar- na c. G. Piccoli, Ljubljana. 108/L

Otroški vozički
dvokolesa, motorji, pneu- matika — najceneje. — Sprejemajo se vsa popravila. Prodaja na obroke: ceniki franko. — „TRUBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4. 107/L

Kot družabnik
pristopim k dobrodošli trgovini ali kot posodovodja trgovine. Položim 30.000 Din kavicje, ki se lahko porabi tudi kot posojilo. — Ponudbe pod „Trgovski pomočnik/1795“ na upravo „Slov. Naroda“.

Družabnik
ali družabnica se išče za dobrodošlo podjetje ženske obrti s kapitalom do 50.000 Din, ev. tudi s sodelovanjem. — Ponudbe pod „Napredek 1806“ na upravo „Slov. Naroda“.

1821

Kuverte

priporočam
Narodna tiskarna

Darujemo za sokolski Tabor!

Profesor DR. Al. Zalokar
(Tavčarjeva ulica 1)
-- zopet redno ordinira --

1821

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico
v Ljubljani, Mestni trg šte. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje le proti polni varnosti na vknjižbo in proti poročilu.

Telefon šte. 9.

23 L

Telefon šte. 9

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanja vlog. nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd. Brzojavka: Kredit, Ljubljana - Telefon 40, 457, 548, 805 in 806